

KOSTRENA

K
Naša

Općina Kostrena
želi vam

sretan

Božić i novu
godinu!

1. a razred s učiteljicom Jasenkom Znaor : *Dora Andrijanić, Anamarija Ban, Leonardo Cortesi, Marko Čolić, Lucija Čališ, Niško Enaković, Egon Jakšić, Zoe Kišerlovski, Milla Vita Lozo, Felix Majstorović, David Margan, Nina Mazza, Amelia Mijatović Frančišković, Fran Novoselac, Inaya Pavlečić, Mila Sučević, Mia Vedrić i Niško Zagorac.*

Prvašići u 2020./2021.

1. b razred s učiteljicama Tamarom Brusić i Minjom Mrvoš: *Kristijan Bešlić, Gabriela Car, Ani Hranj, Andrea Kaić, Alex Karlović, Ivano Klarić, Andre Kosanović, Ivano Kovačić, Judita Krunić, Kaja Marot, Ema Mostovac, Lota Petrić, Mateo Rigo, Petar Samardžić, Vid Samardžić, Sara Selimović Miškulin, Marko Štokić, Leticia Tešar, Lana Tijan i Mark Vezmar.*

Pamtit će se 2020.

Po mnogočemu će se pamtiti ova godina: trag koronavirusa vidljiv je u svim porama društva i našim promijenjenim svakodnevicama. Društvena distanca, zloglasan lockdown, propusnice, samoizolacije - iz svega toga uspjeli smo izaći kao moralni pobjednici: u trenucima najvećeg straha pomagali smo jedni drugima, dijelili potrepštine, obavljali kupovinu, pronalazili načine da uz sve epidemiološke mjere svoje živote oplemenimo kulturom, hobijima i sportom.

Promijenili smo i pogled na život, ali i neke stare navike morale su se prilagoditi novim okolnostima. Tako je i Naša Kostrena prerasla u digitalnu verziju na

dnevnom portalu nasakostrena.hr, ali zadržali smo tiskanu tradiciju dužu dva desetljeća. U ovoj neobičnoj godini zasluzili su neki važni događaji pa smo tako proslavili obljetnice Velog pinela i Špažićara, a nova direktorica TZ-a otkrila nam je zanimljive projekte.

Nažalost, ove nas je godine napustio naš dugogodišnji suradnik Ivan Ivo Paškvan, ali njegovo je djelo ostalo u trajnom spomenu dosadašnjih brojeva Naše Kostrene. Filozofi su rekli da sve teče i da je samo promjena stalna na ovome svijetu, a tiskana Naša Kostrena jedna je od onih vrijednih tekovina koje ćemo čuvati i njegovati i u godinama koje slijede.

NAŠA KOSTRENA

Glasilo Općine Kostrena, 51221 Kostrena, Sv. Lucija 38, tel.: (051) 209-000, fax 289-400, žiro račun: 2402006-1853800000

Za izdavača: Dražen Vranić; glavna urednica: Ina Randić Đorđević; fotografije: Marina Pavlić, arhiv Općine Kostrena; grafički urednik: Mladen Stipanović; graf. priprema i dizajn: studio smart69; tisak: Printera grupa d.o.o.; naklada: 1600 primjeraka.

Pročitajte u ovom broju Naše Kostrene:

Kapitalni radovi	6
Centar kulture Kostrena	8

Špažićarska tradicija 10

Bila jednom Trinajsta	12
Dan susjedstva	14
Andelka Rasol: 12 godina predsjednica Katedre	16
Pomorci: E. Tijan	18

25 godina TZ 20

Veli pinel	22
------------------	----

Dobitnica nagrade za životno djelo Silvana Vranić 23

Tragovi Ivana Stošića	25
Vrtić	26
A. Glavan na čelu škole	28
Knjižnica u doba korone	30
Sportski uspjesi	34
Vremeplov I. Paškvana	36

OGLAŠAVANJE U NAŠOJ KOSTRENI: cijela stranica: 900 kuna; pola stranice: 500 kuna; četvrtina stranice: 250 kuna; osmina stranice: 130 kuna. List izlazi jednom godišnje. Rukopise i materijale ne vraćamo. Svi zainteresirani za oglašavanje mogu se javiti na broj telefona 209-041 ili faks 289-400, odnosno kontaktirati Centar kulture Kostrena putem e-pošte: info@ckk.hr

INFORMACIJE

OPĆINA KOSTRENA

Centrala **209-000**

Upravni odjel za opće,
pravne poslove i
lokalnu samoupravu **209-000**

pročelnica Jasna Mavrinac

Upravni odjel za komunalni
sustav, prostorno planiranje
i zaštitu okoliša **209-002**

pročelnik Dario Modrić

Upravni odjel za
financije i gospodarstvo **209-020**

pročelnica Mirjana Padovan Banić

Komunalni redar **209-051**
e-mail: kostrena@kostrena.hr
web: www.kostrena.hr

Radno vrijeme sa strankama:
pon, sri i pet od 9 do 12 sati,
uto od 13 do 17 sati,
čet se stranke ne primaju.

AMBULANTA

Dom zdravlja

Specijalistička ordinacija
opće/obiteljske medicine

dr. Milena Bačkov Kolonić **287-133**

Specijalistička ordinacija
opće/obiteljske medicine

dr. Vedrana Sablić-Brazzoduro **288-011**

Ginekološka ambulanta **401-774**
401-775

Sanjin Kilvain pedijatar **287-039**

Radno vrijeme u Kostreni:
pon i sri ujutro, čet popodne

Patronažna služba **288-738**

Stomatološke ordinacije:

dr.sc. Anja Sasso, **288-705**
dr.dent.med. **091/251-8243**

Dijana Jasprica, **288-434**
dr.dent.med. **091/588-8991**

Ljekarna "Smeraldo" **288-954**

Radno vrijeme: radnim danom od 7.30
do 19.30 sati, subotom od 8 do 13 sati.

Nastavni zavod za javno
zdravstvo PGŽ - Centar za
javno zdravstvo Kostrena **505-921**
e-mail: dtl@zzjzpgz.hr
Glavani 89a, tel./fax:

Radno vrijeme: radnim danom od 7.00
do 16.00 sati, osim utorkom 12.00 do
20.00 sati (liječnik ordinira uto i pet)

Dječji vrtić "Zlatna ribica" **289-573**
e-mail: **289-574**
zlatnaribica@zlatnaribica.hr

Škola Kostrena **289-768**
ured@os-kostrena.skole.hr

Narodna knjižnica Kostrena **289-578**

Radno vrijeme: ponedjeljkom, srijedom i
petkom od 8 do 14 sati, utorkom i čet-
vrtkom od 14 do 19 sati, svake druge i
četvrtke subote u mjesecu od 8 do 12 sati.

Centar kulture Kostrena
e-mail: info@ckk.hr

Komunalno društvo **287-500**
Kostrena (KD Kostrena) **287-510**
e-mail: info@kd-kostrena.hr

Radno vrijeme sa strankama:
utorkom od 15 do 17 sati, srijedom,
četvrtkom i petkom od 12 do 15 sati,
ponedjeljkom se stranke ne primaju.

Sportska dvorana Kostrena **287-500**

Pošta **525-910**

Radno vrijeme: radnim danom od
7 do 17, subotom od 8 do 12 sati.

Turistički ured TZO Kostrena **289-207**
e-mail: tzo-kostrena@ri.t-com.hr

Savjet mladih Općine Kostrena
savjetmladih.kostrena@gmail.com
www.facebook.com/smkostrena

Župni ured **289-218**

Dobrovoljno vatrogasno
društvo Kostrena **289-508**

Trg Svete Barbare 1
predsjednik: **099/283-954**
Zlatan Marunić
zapovjednik: **099/610-1984**
Alen Krmpotić

Sportska zajednica Općine Kostrena
s.z.kostrena@gmail.com

INA benzinska postaja **287-196**

INFO KOMUNALNO

**Odvoz komunalnog otpada,
postavljanje baja, skupljanje
krupnog otpada interventnim
vozilom, skupljanje i zbrinjavanje
kartonske ambalaže**

KD Čistoća,
Dolac 14, Rijeka
tel.: 226-077

Usluge interventnog vozila (grajfera):
Prva četiri utorka svakog mjeseca.

Usluge malog kiperu:
Svaki drugi petak.

Mještani koriste uslugu tako da se
pravovremeno jave komunalnom
redaru Općine Kostrena na

tel.: 209-051

Zbrinjavanje kartonske ambalaže:

Jednom tjedno. Mještani koriste
uslugu tako da se pravovremeno
jave komunalnom redaru Općine
Kostrena na

tel.: 209-051

i dogovore termin, poziciju, vrstu i
količinu krupnog otpada kojeg žele
zbrinuti.

Kartonska ambalaža posebno se
prijavljuje, a pravne osobe kartone i
kartonsku ambalažu prikupljaju i
uskladištavaju u svojim prostorijama do
dolaska vozila KD Čistoća ili druge
ovlaštene tvrtke.

Odvoz i zbrinjavanje kućnog otpada
(pražnjenje kontejnera)

Utorkom i petkom prazne se kontejneri i
odvozi komunalni otpad.

Bilo kakav prigovor vezan za gore
opisanu uslugu, kao i potrebu za
eventualnim povećanjem broja
kontejnera na pojedinim lokacijama
prijavljuju se komunalnom redaru.

**Sustavna dezinfekcija,
deratizacija i dezinfekcija (DDD)**

Dezinfekcija d.o.o. Rijeka.
051/506-920

Dva puta godišnje (proljeće i jesen)
obavlja se prema Programu sustava
DDD-a, a pod nadzorom Zavoda za
javno zdravstvo PGŽ-a.

Prilikom vršenja DDD-a stanovništvo
se obavještava putem javnog glasila i
objavom putem Radio Rijeke (tijekom
emitiranja izvješća u jutarnjim i
večernjim satima)

Crpljenje septičkih jama

KD Vodovod i kanalizacija Rijeka

Zahtjev za uslugu može se uz obavezno navođenje kontakta podataka upućuje na broj telefona:

353-841

(od ponedjeljka do petka u vremenu od 7.30 do 15.30 sati) ili na

353-885

(svakog radnog dana od 0 do 24 sata) ili na e-mail: septicke@kdvik-rijeka.hr

Veterinarske i higijeničarske usluge

Veterinarska stanica Rijeka d.o.o.,
Stube Marka Remsa 1, Rijeka

tel.: 345-033

Temeljem ugovora s Općinom Kostrena, obavljaju se usluge higijeničarske službe, skupljanje lešina i oboljelih životinja.

Mještani prijavljuju komunalnom redaru Općine na svako neuobičajeno ponašanje životinja radi daljnjeg postupanja na

tel.: 209-051

Sufinanciranje veterinarskih usluga

Veterinarska ambulanta Kostrena,
Glavani 10

tel.: 288-157

Upravljanje sportskom dvoranom, održavanje zelenih površina, održavanje stambenih i poslovnih objekata, upravljanje grobljima, naplata parkirališnih prostora, čišćenje javnih površina i groblja

KD Kostrena, Žuknica 1B,
(sportska dvorana)

tel.: 287-500, fax: 287-510

Ukop pokojnika

KD Kostrena,
dežurni djelatnik
tel.: 099/263-2716
(svaki dan od 0 do 24 sata)

Dimnjačarski poslovi

"Kamino", obrt za dimnjačarske usluge
(vl. Ivica Čendo)
tel.: 091/952-2829
info@kamino.hr

POPIS KLUBOVA - SPORT

Boćarski klub Kostrena/
Žuknica 7,
predsjednik: Perica Vidaković, 091/270
5967, perica.vidakovic@ri.t-com.hr

Jedriličarski klub Galeb/
Uvala Žurkovo 3/2,
predsjednik: Milko Volarić,
098/480559,
jedricarski.klub.galeb@ri.t-com.hr

Kickboxing klub Bura/
Iva Šodića 30, predsjednik: Ante Vičević,
091/5101590, antevicovic@yahoo.com

Klub podvodnih aktivnosti Kostrena/
Rožići bb, predsjednik: Josip Bilić,
091/1516492
joso.bilic1@gmail.com

Klub podvodnih djelatnosti INA
Kostrena/ Žarka Pezelja 4,
predsjednik: Hrvoje Zvonar,
091/2890500,
zvonarhrvoje2@gmail.com,
bravozullu@gmail.com

Košarkaški klub Kostrena/ Žuknica 1b,
predsjednica: Vedrana Sablić-Brazzoduro,
tajnik: Siniša Kuharić, 091/5368365
sinisa.kuharic@gmail.com

Nogometni klub Pomorac 1921/
Žuknica 7, 289-107,
predsjednik: Mario Sintić,
tajnik: Zoran Suzanić, 091/2891075
pomorac1921@gmail.com

Odbojkaški klub Kostrena/
Žuknica 1b, predsjednica: Tanja Malec
099/5013799, o.k.kostrena@gmail.com

Rukometni klub Kvarner Kostrena/
Žuknica 1b, predsjednik: Milan
Kosanović, 095/3619099,
tajnik: Nikola Kosanović, 099/6822841
rk.kvarner.kostrena@gmail.com

Stolnoteniski sportski klub Kostrena/
Šoići 15, predsjednik: Branko Arbanas,
091/5728050, branko.arbanas@ri.t-com.hr

Športsko ribolovno društvo INA
Kostrena/ Podurini bb, predsjednik:
Franjo Živko, 098/400367, 203-034
franjozivko@hotmail.com

Športsko ribolovno društvo Kostrena/
Žurkovo 5,
predsjednik: Želimir Ritmajer,
tajnik: Ivica Dundović,
288-765, 091/5921388
srd.kostrena@gmail.com

Vaterpolo klub Jadran/ Žuknica 1b,
predsjednik: Mladen Mišković,
tajnik: Kristijan Šunjić 095/9032285
info@vaterpolo-kostrena.hr

Karate klub Kostrena/ Žuknica 7,
predsjednica: Vanessa Lozo, 091/5092221
vanessa.cvjetan@gmail.com

Diving center Kostrena/ Rožići 1,
direktor: Petar Perković, instruktor i voditelj
ronilačkog centra: Hrvoje Mirković
098/981-8061

POPIS UDRUGA - KULTURA

Bratovština sv. Nikole/ Trg sv. Barbare 1,
predsjednik: Tomislav Tijan, 098/215877
tomislavtijan@gmail.com

Karnevalska grupa Špažićari/ Trg sv.
Barbare 3, predsjednik: Dario Modrić,
098/9064713, predsjednik upravnog
odbora: Mateo Alavanja
spazicari@gmail.com

Katedra čakavskog sabora Kostrena/
Glavani 82d,
predsjednica: Vesna Valenčić,
091/7672924
katedra.kostrena@gmail.com

Klapa Kamik/ Sv. Lucija 14,
predsjednik: Jerko Kovačić,
091/5151358
klapakamikkostrena@net.hr

Likovna udruga Veli pinel/
Trg sv. Barbare 1, predsjednica:
Ankica Bijelić, 095/901-5057
velipinel@gmail.com

Odred izviđača Sjever-jug/
Sv. Lucija 34, predsjednica: Borka Reljac,
091/570-8211, oisjeverjug@gmail.com

PENKO, Udruga umirovljenika i
starijih osoba Kostrene/ Glavani 89a,
predsjednica: Danila Medanić,
091/4494942
danilamedanic@yahoo.com

UABA - podružnica Kostrena/
Glavani 82d,
predsjednik: Ljubomir Paškvan,
091/2884751, ljubomir.paskvan@inet.hr

Udruga Narodne čitaonice Kostrena/
Sv. Lucija 14,
predsjednica: Dragana Vučinić,
099/2352233
knjiznica-kostrena@ri.t-com.hr

Udruga pomorskih kapetana
Kostrene/ Glavani 82d,
predsjednik: Darko Glazar, 099/2111247
darko.glazar@pomorstvo.hr

Udruga Vali/ Trg sv. Barbare 1,
predsjednica: Karmen Grbac, 095/9207207
udruga.vali@gmail.com

UDVDR Kostrena/ Vrh Martinšćice 98,
predsjednik: Željko Veljačić,
zeljko.veljacic@gmail.com

Udruga A.na.nas./ Vrh Martinšćice 63,
predsjednik: Matko Kezele, 051/288-477
udruga.a.na.nas@gmail.com

Gljivarska udruga Škripac/
Glavani 89a,
predsjednik: Franjo Kirin, 099/749-0819

Udruga uzgajivača golubova
listonoša Golub/ Glavani 82,
predsjednik: Siniša Babić, 091/1211-620
helga.bobic@hotmail.com

Ekoregija Kostrena/ Glavani 82,
predsjednica: Ljiljana Opančar
tajnica: Ela Boljat, 091/760-9609
ekoregijakostrena@gmail.com,
ljiljana.opancar@gmail.com

Hrvatsko planinarsko društvo Sopalj
Kostrena/ predsjednica: Diana Matešić,
hpsopalj@gmail.com

Kapitalni radovi dovršeni unatoč koroni

Po završetku projekta, zgrada dječjeg vrtića iz postojećeg energetskeg razreda C prešla je u energetske razred A

Povećanje energetske učinkovitosti zgrade Dječjeg vrtića „Zlatna ribica“ provelo se kroz nekoliko projektnih aktivnosti i to obnovom toplinske ovojnice zgrade, izvedbom termoizolacije kosih i ravnih krovova i zamjenom vanjske stolarije čime se povećavaju energetska svojstva zgrade i postižu značajne uštede u potrošnji energije.

Po završetku projekta, zgrada dječjeg vrtića iz postojećeg energetskeg razreda C prešla je u energetske razred A.

Započela je prva faza izgradnje dječjeg igrališta u Doričićima, a u Sportskoj dvorani Kostrena u potpunosti je obnovljen pod. Završeni su radovi na proširenju groblja u Svetoj Luciji te hortikulturno uređenje i postavljanje opreme.

Na groblju u Svetoj Barbari završena je

sanacija krova na mrtvačnici kao i hortikulturno uređenje rotora u Šoićima.

Reciklažno dvorište Kostrena započelo je s radom i namijenjeno je odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada kojim upravlja Komunalno društvo Čistoća iz Rijeke.

Otvoreno je petstotinjak metara nove ceste u Pavekima kompletno opremljene komunalnom i vodnom infrastrukturom, javnom rasvjetom i svim potrebnim priključcima, čime su osim preduvjeta za izgradnju vatrogasno-društvenog doma, stvoreni i preduvjeti za proširenje građevinskog područja.

[N. K.]

Novi rotor u Šoićima

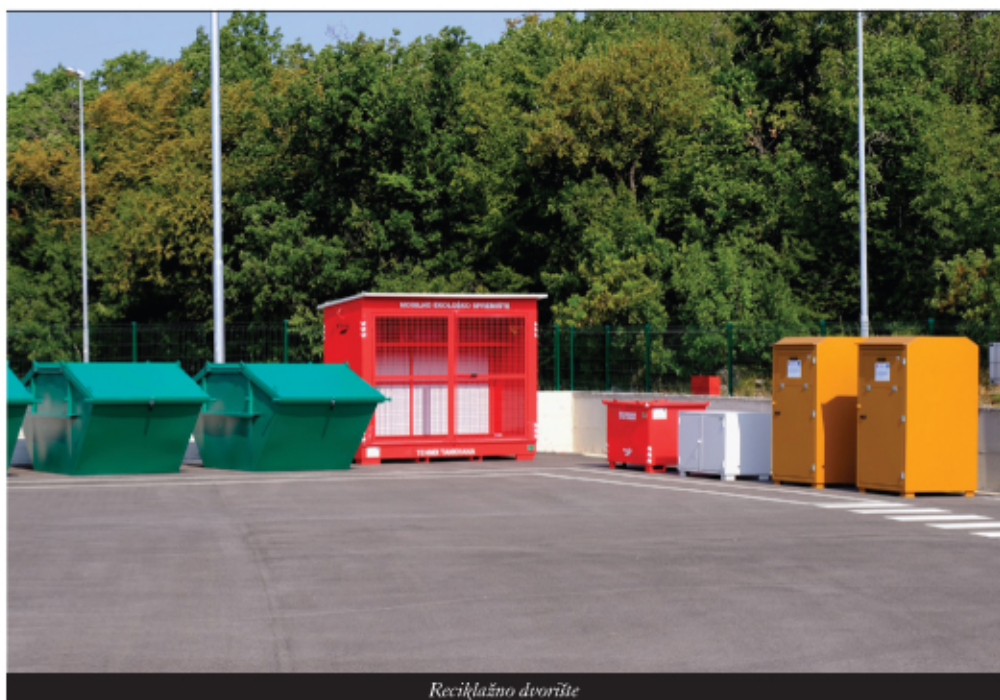

Sanacija krova mrtvačnice

Energetska obnova vrtića

Nova cesta u Pavekima

Reciklažno dvorište

Novi dio groblja u Sv. Luciji

Mirisni je vrt kutak za uživanje

Kutak za mir

„Mirisni vrt“ kao mjesto predaha, druženja i edukacije osmislila je Vlasta Oreb iz KD-a „Kostrena“. Vrt je podijeljen na nekoliko tematskih cjelina odvojenih stazama: *Mirisni proljeće*, *Mirisni ljeta*, *Mirisni jeseni* i *Mirisni zime*, osmišljenima prema godišnjim dobima kako bi prostor tijekom čitave godine bio atraktivan i bogat biljnim vrstama.

- Sađenjem listopadnih i cvatućih grmova, trajnica, različitih penjačica te mediteranskog i aromatičnog bilja, prostor se nastoji učiniti što privlačnijim ne samo za ljude već i za korisne kukce - navodi Vlasta Oreb ističući kako je Općina Kostrena financirala cijeli projekt. Cilj „Mirisnog vrta“ jest i stvaranje pozitivnih uspomena na boravak u Kostreni kroz olfaktivno iskustvo jer često nas upravo mirisi vraćaju na drage uspomene, posebne trenutke, važne događaje i mjesta koja smo posjetili!

[I. R. Đ.]

Žetva lavande u Rasadniku

Nakon radionice destiliranja lavande, udruga Ekoregija Kostrena u suradnji s udrugama DIP i Eterico organizirala je žetvu lavande u kostrenskom Rasadniku. Pritom je ubrano 10 kilograma lavande, koja se pakira, distribuira i obrađuje kako bi se dobio hidrolat i eterično ulje.

[N. K.]

Berba lavande u rasadniku

Kostrensko vrelo kulturnih inicijativa

Centar kulture povezat će i objediniti sve kulturne manifestacije i inicijative te potaknuti i organizirati nova događanja, koja će okupljati mještane i širu zainteresiranu publiku

Od prvih narodnih čitaonica u 19. st., od prvih maškaranih zabava, osnivanja knjižnice i udruga do današnjeg Centra kulture prošlo je više od stotinu godina, a svaki je korak vodio k tomu: stvaranju jedinstvenog centra u sklopu kojeg ćemo svoju svakodnevicu oplemenjivati kulturnim bogatstvom.

- Tijekom mnogih godina pokazalo se

19. Jesen u Kostreni

Probrane kazališne poslastice

Epidemiji usprkos, Kostrenjani su i ove godine mogli uživati u kazališnim poslasticama na daskama Narodne čitaonice u Kostreni sv. Luciji. Iako znatno manji broj predstava nego ranijih godina, publici su probrana kazališna djela donijela i smijeha i suza, jer bilo je tu nježnih predstava koje su nas natjerale da preispitamo način na koji volimo; ozbiljnih koje su nas potaknule na razmišljanje o našim životnim putevima, ali i onih zbog kojih smo se smijali od srca. Publika je, zahvaljujući epidemiji, bila malobrojnija nego inače jer u dvoranu koja ima 300 sjedećih mjesta moglo se smjestiti samo 75 posjetitelja. Sukreator programa Jeseni 2021. upravo je ta publika, koja je imala priliku ispuniti anketu i predložiti pet predstava koje su do sada gostovale u Kostreni, a koje bi željeli ponovo pogledati.

[N. K.]

[Jedan od zasigurno najatraktivnijih novih projekata jest onaj vezan uz Kuću kostrenskih pomoraca - interpretacijski centar i svojevrsni etnološki muzej koji će objediniti baštinu kostrenskih pomoraca, ali i njihovih obitelji: - Tradicija pomorstva ne veže se samo uz pomorce, tu su i njihove obitelji; sve oni koji ih vole i koji ih kod kuće dočekuju i ispraćaju.]

Nastavlja se s dobrim projektima i osmišljavaju se novi - Borka Reljac

da je Kostrena spremna nastaviti tradicionalno dobre manifestacije, ali i pokrenuti niz drugačijih i modernijih. Na razvoju kulturne ponude treba neprestano raditi osluškujući suvremena strujanja i potrebe naših mještana. - navela je ravnateljica Centra Borka Reljac, svima dobro poznata i omiljena kao referentica za društvena i socijalna pitanja. Ravnateljica je posebno naglasila važnost autentičnosti ponude: - Sve ili barem većina naših manifestacija zahtijeva veću prepoznatljivost i atraktivnost koja će privući publiku. Kulturni razvoj jednog mjesta može i mora biti dio šireg razvoja iako je neraskidivo povezan s kvalitetom življenja u mjestu. - ističe ravnateljica Reljac.

Sredstva za obnovu zgrade škole u Sv. Barbari

Povežimo se baštinom

Kroz projekt "Povežimo se baštinom", u Kostreni će se obnoviti zgrada bivše škole u Sv. Barbari koja će postati mjesto interpretacije povijesti, očuvanja i njegovanja kulturne i tradicijske baštine. Sredstva za obnovu osigurana su putem projekta „Povežimo se baštinom“ u iznosu od 36,3 milijuna kuna za izgradnju jednog te revitalizaciju 12 lokacija među kojima je i stara kostrenska škola, a dodijeljena su gradovima i općinama koje čine Urbanu aglomeraciju Rijeka. Glavni interpretacijski centar projekta nalazit će se u Rijeci, u prizemlju Filodrammatice i služiti će kao mjesto na kojem će se moći dobiti informacije o kulturnoj baštini svih gradova i općina.

[N. K.]

Corona Cabaret HNK Ivana pl. Zajca

Tradicija pomorstva

Jedan od zasigurno najatraktivnijih novih projekata jest onaj vezan uz Kuću kostrenskih pomoraca - interpretacijski centar i svojevrsni etnološki muzej koji će objediniti baštinu kostrenskih pomoraca, ali i njihovih obitelji - Tradicija pomorstva ne veže se samo uz pomorce,

tu su i njihove obitelji; sve oni koji ih vole i koji ih kod kuće dočekuju i ispraćaju. Ne tako davno gotovo da i nije bilo kuće u Kostreni u kojoj barem jedan član obitelji nije radom bio vezan uz more, a u našem je mjestu bilo i brodograditelja te, naravno, mornara i kapetana. Kućom kostrenskih pomoraca odat ćemo počast precima i našem načinu života te progovoriti o svima koji su nekad i danas zarađivali svoj kruh sa sedam kora. - objašnjava Borka Reljac. Građa se prikuplja već nekoliko godina i osmišljen je interaktivan postav u kojem važnu ulogu imaju kostrenski pomorci, zabilježena sjećanja, suveniri i izložci koji pripovijedaju priču o surovij borbi za život.

[Ina Randić Đorđević]

Rođeni i umrli

Na prvo prebivalište u Općini Kostrena od kraja studenog 2019. godine prijavljene su novorođene bebe: Matija Tončinić, rođen 30. studenog, sin Andreje i Sandra; Frane Grbac, rođen 2. prosinca, sin Ivane i Nika; Roko Matić, rođen 19. prosinca, sin Alicije i Igora; Clara Calcina, rođena 26. prosinca, kći Alke i Igora; Vigo Greblo, rođen 4. siječnja, sin Biserke i Marijana; Roman Rekić, rođen 15. siječnja, sin Anite i Vedrana; Una Kosanović, rođena 11. veljače, kći Ene i Milana; Dani Polić, rođen 11. ožujka, sin Lamije i Armina; Vita Bošnjak, rođena 12. ožujka, kći Ane i Renata; Dora Dunger, rođena 21. ožujka, kći Andree i Davida; Bor Morović, rođen 2. ožujka, sin Nede i Izidora; Veronika Jurković, rođena 26. ožujka, kći Marije i Marina; Kim Vukušić, rođena 15. travnja, kći Andree i Denisa; Lorenzo Šahini, rođen 26. travnja, sin Monike i Viktora; Korina i Kiara Krivić, rođene 12. svibnja, kćeri Jelene i Pavla; Roza Pavletić, rođena 15. svibnja, kći Ive i Dina; Olivia Margan, rođena 2. lipnja, kći Andree i Domagoja; Leni Horvat, rođena 15. lipnja, kći Andree i Luke; Nicol Katalinić, rođena 25. lipnja, kći Kristine i Josipa; Luka Mršić, rođen 15. srpnja, sin Mischelle i Marka; Luka Miškulin, rođen 20. srpnja, sin Marije i Borisa; Luce Vukušić, rođena 25. srpnja, kći Danijele i Zorana; Maro Olić, rođen 3. kolovoza, sin Anna-Marie i Marija; Medina Šuplja, rođena 24. kolovoza, kći Almine i Zićira; Andro Marohnić, rođen 27. kolovoza,

sin Valnee i Ivana; Marija Mitrović, rođena 19. rujna, kći Linde i Dražena; Borna Radonić, rođen 22. rujna, sin Petre i Bojana; Frana Grabovac, rođena 24. rujna, kći Ivone i Domagoja; Viktorija Bogdan, rođena 24. listopada, kći Aleksandre i Marina; Lena Piltaver, rođena 28. listopada, kći Ivne i Roka.

U istom periodu na Groblju sv. Lucija pokopani su Franciska Mažer, rođ. Bašić; Dinka Grbac, rođ. Isaković; Livia Karadžija, rođ. Löwy; Ratko Alavanja; Ranko Mićević; Ivanka Babić, rođ. Glažar; Anđelka Puž, rođ. Bušljeta; Slavko Prtenjača; Kata Nekić, rođ. Miškulin; Slava Milošević, rođ. Tozon; Suljo Šiljković, Ivan Miškulin, Čedomir Šarinić, Radoslav Pajkurić, Damir Gojević, Marija Žužić, rođ. Lukšić; Ivan Perović, Stevan Živković, Aldo Musul, Emila Pakić, Franjo Božičević, Ružica Perović, rođ. Turina, Salko Ibišević, Ivan Penzeš, Sergije Tomić, Arsen Petrović, Hrvoje Jerkin, Davor Bedi, Ivan Smokvina, Josipa Kalebić, rođ. Rožmanić, Ida Ivaničić, rođ. Ščulac iz Buzeta, Adrienne Orlić, rođ. Šikić i Rene Orlić iz Zagreba, Mato Bolić iz Delnica te Marijana Švob, rođ. Pezelj; Marija Mitrović, rođ. Gagić; Sanjin Dundović, Ante Dragičević, Alan Šikić, Ivica Bašić, Elizabeta Korotaj, rođ. Spajić i Ramadan Demiri iz Rijeke. Na Groblju sv. Barbara pokopani su Marija Devčić, rođ. Kovačević i Marijan Škoda iz Kostrene te Marija Šoić, rođ. Višković; Biljana Kalan, rođ. Pezelj; Blanka Kalik, rođ. Radman i Bruna Laurenčić, rođ. Puz iz Rijeke.

Autorice nagrađenih radova

Umjetnička kolonija Ex tempore udruge Vali Raku uz more

U Žurkovu se uz pratnju vjetra i kiše uspješno održala Umjetnička kolonija Ex tempore Udruge za kreativno stvaralaštvo "Vali". Pod pokroviteljstvom Općine Kostrena i Centra kulture. Do kasnih večernjih sati izrađivali su se keramički predmeti tehnikom raku. S obzirom na okolnosti, na ovogodišnjoj su umjetničkoj koloniji izostali dugogodišnji sudionici iz Zagreba, Slovenije i Italije, ali je kolonija ipak okupila pedesetak sudionika uglavnom iz Rijeke i s Krka te iz Zajednice Talijana Rijeke.

Tročlani žiri u kojem su bili Boris Roce, Dijana Tirtan i Dunja Demartini odabrao je tri najbolja rada kojima su dodijeljene novčane nagrade. Prvu nagradu u iznosu od tri tisuće kuna dobila je Renata Vojnić za rad "Nove ideje". Drugu nagradu i dvije tisuće kuna dobila je Irene Mestrovich za rad "Vaza" dok je treću nagradu u iznosu od tisuću kuna dobila Elda Čekada za rad "Lotus".

[N. K.]

Uz raku je uvijek zabavno - Vali

Tradicija maškara u dobrim rukama

Vladavina Špažićara ove je godine protekla u znaku rođendanskog slavlja uz jednu od najljepših maski Riječkog karnevala

O d 11. siječnja do 26. veljače Špažićari su vladali Kostrenom pa se tancalo i zabavljalo u Narodnoj čitaonici u Kostreni Svetoj Luciji do sitnih jutarnjih sati. Vrhunac maškaranog ludila zasigurno je nastup na Međunarodnoj karnevalskoj povorci u Rijeci gdje su Špažićari obilježili 20 godina postojanja udruge maskom „Špažićarski vremeplov“. - Maškarani tanci su svih vikenda bili jako dobro popunjeni, odlična atmosfera i domaćinski ugođaj s puno maškara. Kostrena je stasala u vrlo bitnu, nezaobilaznu i jaku maškaranu destinaciju, baš kao što je to i nekada bila. Ovim putem u ime udruge zahvaljujem svim maškaronima koji su pohodili barem jedan vikend maškaranih tanci, nadam se da se vidimo već dogodine. - s osmijehom zaključuje predsjednik Špažićara Dario Modrić.

Tradicija maškara u Kostreni

O bogatoj tradiciji maškara u Kostreni govori i činjenica da su na našim maškaranim zabavama tijekom godina nastupali poznati estradni pjevači poput Olivera Dragojevića, Maje Blagdan, Miše Kovača, Đanija Maršana, Mile Hrni-

20. rođendan Špažićari su obilježili najljepšom maskom na karnevalu

ća ili Radojke Šverko. 70-ih godina 20. st. maškaranje zabave u Kostreni bile su vrlo popularne, a organiziran je i noćni autobus kojim se omogućio dolazak široj riječkoj publici. Stariji se sjećaju balkona u Narodnoj čitaonici u Kostreni Svetoj Luciji s kojega se pružao odličan pogled na plesni podij. Kroz godine mijenjali su se organizatori sve dok 2000. godine nije osnovana udruga Špažićari koja preuzima organizaciju. - Nije bilo lako kroz godine održati tradiciju maškara, ali vjerujem da će se ovogodišnji uspjeh nastaviti jer je i na dvjema dječjim redutama bila velika posjećenost, ukupno dvjestotinjak djece iz Kostrene, ali i bliže okolice. Raduje nas ovakav interes među mlađima i očekujemo da ta djeca za koju godinu budu naši aktivni članovi. - ističe Modrić napominjući da su vrata udruge otvorena svima (i mlađima i „starijima - iskusnijima“) koji vole i poštuju tradiciju maškaranja i koji su spremni dobrovoljno i volonterski uložiti dio svoga slobodnog vremena za dobrobit udruge i kostrenske tradi-

cije maškaranja.

[Ina Randić Đorđević]

Tko su špažićari?

Kostrenjani nisu živjeli u izobilju pa su morali biti skrbni, a možda ponekad i pretjerano pa su svaku sitnicu čuvali misleći da će zatrebati. Tako bi brižljivo smotali i spremili komadiće konopa - špažice pa možda i odatle dolazi naziv špažićari. Vjekoslav Bakašun objašnjava da se pričalo kako su nekad muškarci svoje hlače vezivali špagom umjesto remenom pa da i odatle možemo tražiti značenje riječi špažićar. Ako pitate današnjeg Špažićara koje su to osobine koje mora njegovati osoba da bi bila Špažićar, reći će vam da moraju biti veseli, marljivi i spremni za kampanat i tancat celu noć!

Hommage tradiciji

Lijepi ljubičasti *kostrenski cinema* ili „Špažićarski vremeplov“ kako se zvala ovogodišnja maska, oduševio je publiku na ovogodišnjem riječkom Korzu. Prema riječima Zlatana Marunića, osnovni motiv čine filmske špulice oko pojasa, projektor i filmska traka na kojoj su otisnute fotografije maski tijekom proteklih 20 godina. Alegorijska kola činile su goleme kokice s projekcijom fotografija Špažićara s dosadašnjih karnevala. Maskom su Špažićari odali dostojan hommage svim sadašnjim i nekadašnjim Špažićarima, ali i kostrenskoj tradiciji maškaranih zabava koja se održala kroz desetljeća.

[Kada su 1975. na maškarama u Kostreni nastupali „Novi fosili“ s pjevačicom Đurđicom Barlović, prodano je čak 1100 ulaznica]

Špažičarski vremeplov

Va Kostrene od kad znamo
si se skupa maškaramo.

Pod imenom od špažići
Dvajset let smo lipi tići.

Nikad nismo bili sami
Povijest smo pisali s vami

O njoj ćemo lipo sada
Film storit kako spada.

Dvajset let je već pasalo
Za nas vrime ko da j' stalo

Sako leto smo ovuda
Sad gremo do Holivuda.

[autor stihova Zlatan Marunić]

Špažičarske regule:

1. Naši člani znaju put, zakon
simi je statut.
2. Vavek lipo se obuće, po
potrebe se i suć.
3. Ne bit zločest, ne se tuć,
stari slušat, za njih vuć.
4. Više delat, manje spat, celog
sebe nutar dat.
5. Tancat moraš celu noć, tek
pred jutro doma poč.
6. Puno jist i puno pit, ma
prasac ne smeš ti bit.
7. Platit članstvo moru si, i
špažičar on ki ni.
8. Ma oni ča navigaju, neka
malo više daju.
9. Po Kostrene kampanat,
ovde tancat, ovde spat.
10. Vavek drugde pokazat, ča
špažičar more dat.

Najbolja maškarana grupa

Na maškaranom rallyju Pariz - Bakar vozile su i tri ekipe naših Špažičara: Ema Koludrović i Silvia Pajer, koje su osvojile prvo i drugo mjesto u kategoriji vozačica te ekipa koju su činili Mateo Alavanja, Vladimir Tijan, Franko Ovčariček i Toni Rakić u vozilu „Špažičarski bob“, a svojim su nastupom naši Špažičari porušili rekorde te osvojili prijelazan pehar za najmaškaraniju grupu.

Kostrenske beštije iz 2017.

Maestro, muzika! maska iz 2018.

Kostrenski Cinema stigao u Rijeku

Maska iz 2019. Costa Arena

Špažičarka Peer s najljepšim osmijehom

Maske iz 2015. - Kostrenski krotitelji

75 godina od *Trinajste*

Slavko Paškvan (1913. - 2000.) jednom mi je prigodom kazao kako je i njegova generacija u mladim danima nekoliko godina djelovala pod nazivom *Devetica*, jer ih je bilo devet. Na žalost, nemam koga pitati za podatke o toj skupini. Neka bude barem ovako zabilježeno. Budući da sam bio aktivan član skupine *Trinajsta*, kojih se i danas sjećaju starije generacije, sa željom da naše djelovanje ostane sačuvano, nastao je i ovaj zapis.

Zašto naziv *Trinajsta*? Bilo je to prvih mjeseci po okončanju Drugoga svjetskog rata, a možda i zadnjih mjeseci pred završetak rata. Josip Pepe Jurković imao je gostionicu (također i prodavaonicu mješovite robe) u Sv. Luciji, danas na broju 39. Preko puta ulaza u gostionicu i preko puta ceste u ogradenom se otvorenom prostoru nalazilo skladište građevinskog pijeska, koji je Pepe prodavao „na malo“. Taj smo prostor svi znali pod nazivom *Mel* jer se u kostrenskom dijalektu onaj sitniji građevinski pijesak (ne onaj najfiniji) naziva mel. Kad bi se željeli sastati, onda se samo kazalo - na *Melu* u taj i taj sat. Možda smo Pepu nešto neprikladno učinili i nečim ga razljutili pa je jednoga dana kada smo stajali na *Melu* Pepe ljutito izletio iz svoje gostionice i viknuo: Vi ste prava zločesta *trinajsta* marš kumpanija! Navodno je za Prvoga svjetskog rata služio u „kumpaniji“ pod tim nazivom. Nama je taj naziv bio prihvatljiv pa smo za našu družinu sami sebi dali naziv *Trinajsta* (ime nema veze s Trinajstom Primorsko-goranskom partizanskom divizijom). Sljedećih skoro 10 godina bili smo „glavni“ u Kostreni.

12 Vesela družina

Naš neslužbeni vođa bio je Ivo Ružić (Ive Črni, nadimak je dobio zbog crne kose). Iako nije uvijek sudjelovao u našim noćnim pohodima, bio je najstariji i svi smo ga prihvatili kao vođu.

Po sastavu smo u budućnosti stekli sljedeća zanimanja: jedan zanatlija, jedan strojarski tehničar, jedan geodetski tehničar, jedan pomorski radiotelegrafist, jedan liječnik i osam pomorskih kapetana. Trojica su bili harmonikaši (Ivo Vranić, Ivica Vičević i Ado Šarinić) pa je uvi-

Skupina mladih ljudi pod imenom *Trinajsta* djelovala je u Kostreni Sv. Luciji u godinama odmah po završetku Drugoga svjetskog rata, u vremenu kada su još neka mjesta imala slične skupine.

75 godina od *Trinajste*

[*Tada bismo lonce s cvijećem odnijeli u dvorište kojoj susjedi (po mogućnosti s kojom je u svađi) pa i na veću udaljenost (imali smo snage!). Nekad bismo skinuli žaluzine s prozora u prizemlju i objesili ih na neko udaljenije stablo*]

jek i raspoloženje bilo veselo. Zanimljiva je činjenica da su četvorica članova *Trinajste*, a ujedno i polaznika Nautike u Bakru bila na polugodištu prve godine

školovanja isključena iz škole zbog velikog broja negativnih ocjena. Oni su poslije godinu dana ponovo upisali Nautiku u Bakru, okončali školovanje te kao i svi ostali nautičari iz *Trinajste*, postali tijekom godina viđeni i priznati pomorski časnici te zapovjednici broda. I ostali su članovi tijekom života postigli zavidne rezultate.

Pjesma i čašćenje ili dešpet

Po čemu nas još uvijek pamte Kostrenjani? Prije svega po noćnim pohodima u Kostreni. Činjenica je da smo mnogo pili (u pravilu vino) i kad bismo se sastali uvečer u nekoj gostionici (krčmi), izašli bismo dobro pijani. Krenuli bismo bez određenog cilja, ali s namjerom da zapjevamo pred kojom kućom u kojoj je bila djevojka naše dobi. Tiho smo došli do kuće, a onda iz sveg glasa zapjevali. Cilj nam je bio da gazdarica otvori kuću te nas po-

Tko su bili *Trinajsta*

Bilo nas je 13, pa da smo valjda i po tome dobili ovaj naziv.

Ivan Ružić Ive Črni (1924. - 2009.)
Milivoj Šodić (1928. - 2015.)
Boris Vranić (1928. - 2001.)
Ivo Vranić (1929. - 1979.)
Ivica Vičević Čaruga (1929. - 1995.)
Ado Grdaković (1929. - 1999.)
Ante Ružić (1929. - 2003.)
Ado Šarinić (1929. - 2007.)
Božo Šikić Graja (1929. - 2017.)
Ante Jurković (1929.)
Vjekoslav Bakašun (1929.)
Gojko Glažar (1930.)
Slavko Sablić Bariša (1930. - 2009.)

časti pićem (u poratnim godinama nije bilo previše jela) i svakako skuha kavu (što bi nama pijanima dobro došlo). Ako je u kući bila djevojka koja je simpatizirala koga iz naše družine (ili netko iz naše družine nju), majka bi je požurivala da se odjene i uredi pa dođe među nas. Najčešće je i harmonika bila s nama pa bi se počelo pjevati. Ostali bismo možda i sat vremena te krenuli dalje. Ta se harmonika sa 120 basova nazivala omladinska, a netko ju je prvih godina poslije rata donio u Kostrenu i dao na korištenje omladinskoj organizaciji - zapravo smo mi bili ta omladina, a imali smo i svirače. A jedna je harmonika mnogo „propatila“ s nama. Nosili smo ju svakuda, ostavljali je, polijevali vinom i slične bedastoće, ali je uvijek bila u dobroj uporabi.

Bilo je i onih vlasnica koje noću nisu htjele otvoriti kuću iako su dobro znale tko je pred vratima. To bi nas razljutilo i smislili bismo kako vlasnici napakostiti. S pravom se čitatelj može zapitati zašto pišem o vlasnicima i gdje su njihovi muževi. Oni su bili pomorci i njihov je dom bio brod - mahom nisu bili u Kostreni. Moram napomenuti da nikada nikome nismo pravili štetu ili barem nismo imali namjeru to učiniti. Činili smo *dešpet* (dišpet), čemu najviše u književnom jeziku odgovara riječ nestašluk, iako se ta riječ ne može baš doslovno primijeniti u našem slučaju. Kad bi na uporno pjevanje i prozivanje vrata kuće ostala zatvorena, trebalo je nešto smisliti za osvetu. Tada bismo lonce sa cvijećem odnijeli u dvorište kojoj susjedi (po mogućnosti s kojom je u svadi) pa i na veću udaljenost (imali smo snage!). Nekad bismo skinuli žaluzine s prozora u prizemlju i objesili ih na neko udaljenije stablo. Svi su znali da je tu noćas bila - *Trinajsta*! U tim bi noćnim pohodima po Kostreni dočekali zoru, a nekada i jako sunce, pa mamurni pošli svojim kućama.

Tanci i divojke

Bili smo na svakoj plesnoj priredbi u Kostreni, posebno za vrijeme karnevala. I u sali kod Krpana i u sali kod Katunarića te na terasi Narodne čitaonice. U pravilu nismo bili plesači što su nam djevojke zamjerale. Radije bismo pili za stolom i pjevali. Bili su i neki od nas (zapravo većina) mudrice pa bi pred zadnji ples zaplesali sa svojom simpatijom kako bi ju nakon toga otpratili kući.

Nekad bi Ivo Črni već predvečer kazao: Danas gremo na tanci va Krasicu. Svi

[Po čemu nas još uvijek pamte Kostrenjani? Prije svega po noćnim pohodima u Kostreni. Činjenica je da smo mnogo pili (u pravilu vino) i kad bismo se sastali uvečer u nekoj gostionici (krčmi), izašli bismo dobrano pijani. Krenuli bismo bez određenog cilja, ali s namjerom da zapjevamo pred kojom kućom u kojoj je bila djevojka naše dobi.]

smo to prihvatili bez pogovora. Nekad smo išli na ples u Sveti Kuzam, „va Kuginu jahtu“. Netko bi tijekom plesa upoznao djevojku i otpratio je do kuće čak u susjedno selo i onda se sam noću vraćao kući preko Raspelja. Sve smo obilazili pješke i ništa nam nije bilo teško i ničega se nismo bojali. Jedne noći u Sv. Kuzmu niti jedan od naših svirača nije htio svirati. Onda je Ivo Vranić kazao da će svirati ako ga nosimo pa smo iz nečijeg dvorišta uzeli čivera na koja je Ivo sjeo, a nas četvero smo ga nosili cijelim putem do Sv. Lucije (poput faraona). Ivo je stalno svirao i mi smo pjevali. Kada je sišao s čivera, utvrdio je da su bila upotrebljavana za iznošenje gnoja iz staje pa su mu hlače snažno zaudarale po kravljjoj balegi.

Nismo nikada izazivali kavge niti učestvovali u tučnjavama, ali sjećam se te jedne jedine tučnjave započete na terasi Narodne čitaonice. Na suprotnoj strani bio je Milan Kovačević kojega smo tukli. U svojoj obrani bacao je prema nama cigle, a jedna me pogodila u glavu i sjećam se da su me polijevali vodom.

Trinajsta za Pomorac

Sva ta naša dnevna i noćna događanja trajala su do pedesetih godina prošlog stoljeća. Tada je većina članova *Trinajste* pošla ploviti, a neki su se oženili, neki

zaposlili pa je aktivnost, po sili tih prirodnih zbivanja i posljedičnog osipanja, jenjavala. Naše aktivnosti usmjerile su se prema nogometnom klubu „Pomorac“ u čijoj su momčadi bili zapaženi Ante Jurković, Ivo Vranić, Božo Šikić i Slavko Sablić kao igrači. Osim svog igračkog doprinosa Ante Jurković, geodetski tehničar, obavio je premjer za novo igralište u Žuknici, izradio geodetski elaborat i iskolčio teren, a Vjekoslav Bakašun nije nikada obukao nogometni dres, ali je bio 67 godina član uprave, a 13 godina predsjednik Kluba.

Godine neumitno prolaze. Kada ovo pišem prošlo je već oko 75 godina od dana najjače aktivnosti *Trinajste*. Sve je manje onih koji nas se sjećaju, a od aktivnih članova *Trinajste* u 2020. godine živi su Ante Jurković u New Yorku, Gojko Glažar u Rožmantićima i Vjekoslav Bakašun u Sv. Luciji. Nekoliko mještanki i mještana nagovaralo me da ipak nešto napišem za uspomenu na djelovanje *Trinajste* i objavim u časopisu „Naša Kostrena“ kako bi ovaj tekst bio dostupan većem broju čitatelja. Pokušao sam to napisati, a jesam li uspio u tome, neka ocijene čitatelji i ova dvojica još živih. Možda će nekad koja kći ili sin ili koji od unučadi uzeti ovaj tekst u ruke i sjetno se prisjetiti svojeg pretka, člana *Trinajste*.

[Vjekoslav Bakašun]

Skupine Trinajsta i danas se sjećaju stariji mještani

U *Dnevnom boravku* susjedstva Kostrena u Narodnoj čitaonici u Kostreni Sv. Luciji prvo je održan pret-program pričanja priča o pomorstvu i pomorcima, a potom i predstavljanje europskog partnera susjedstva Kostrena - Općine Selnica ob Dravi iz Slovenije, koja je kao jedno od mjesta mariborskog prstena stekla iskustvo u provođenju kulturnih projekata u vrijeme Maribora - Europske prijestolnice kulture 2012. godine. Povezivanjem dviju općina započela je razmjena iskustava, a *Dnevni boravak* kao prostor druženja, okupljanja, razgovora, prenošenja sjećanja i povijesti Kostrene, postao je platforma na kojoj su stvoreni *Zapisi života*, usmena kostrenska povijest pomorstva, bogata pričama s dalekih putovanja, brigama s kraja, tužnim odlascima i radosnim sastajanjima, životima pomoraca i njihovih obitelji nekad i sad. Sudionici programa *Dnevnog boravka* Kostrena su Bratovština sv. Nikole iz Kostrene Sv. Barbare, Dječji vrtić „Zlatna ribica“, Ekoregija Kostrena, Katedra Čakavskog sabora Kostrena, Likovna udruga „Veli pinel“, Narodna knjižnica Kostrena, Udruga „Projekt +/- 60“, Udruga antifašista i antifašističkih boraca Kostrene, Udruga pomorskih kapetana i Udruga za kreativno stvaralaštvo „Vali“.

Kuća treba kuće

Glavni, večernji dio programa, započeo je svečanim otvorenjem i govorima općinskog načelnika Dražena Vranića, direktorice tvrtke EPK 2020 Irene Kregar Šegota, pročelnice odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu PGŽ-a Sonje Šišić i gradonačelnika Grada Rijeke Vojka Obersnela te primopredajom vremenske kapsule, koju je Kostrena preuzela od susjedstva Gomirje i koja će po završetku svih programa s porukama iz svih susjedstava, biti pohranjena stotinu godina.

Program se nastavio najavom Kuće pomoraca Kostrena u formi 3D video ma-

O pomorstvu i predstavljanje partnera u Dnevnom boravku

U potrazi za srcem Kostrene

Krajem kolovoza u Kostreni, jednom od 27 susjedstava Europske prijestolnice kulture, održan je program Općine Kostrena i Centra kulture Kostrena pod nazivom „U potrazi za srcem Kostrene“ tijekom kojeg je najavljen budući interpretacijski centar „Kuća pomoraca Kostrena“, čija bi realizacija trebala započeti početkom sljedeće godine. Čitav život Kostrene i Kostrenjana isprepleten je elementom mora, pa je time i njihovo suštinsko opredjeljenje pomorstvo, koje čini okosnicu programa susjedstva Kostrena.

Primopredaja vremenske kapsule

piranja na pročelju zgrade stare škole Sv. Barbara u kojoj će biti smješten budući interpretacijski centar. Projekciju je u podlozi pratio tekst kostrenske pjesnikinje Branke Kržik Longin dok su pripovjedači bili pomorski kapetani Branimir Šoić, Igor Stipanović i Tomislav Tijan, koji su uz kap. Berislava Vranića i dr. sc. Darka Glažara sudjelovali i u multimedijalnoj izložbi autorice Ljubice Letinić, otvorenoj u Narodnoj čitaonici u Kostreni Sv. Barbare pod nazivom „Brod Kostrena u luci Santo Domingo“. Izložbu čini skup artefakata i memorabilija s pomorskih putovanja uz audio zapise dojmova petorice kostrenskih kapetana o cjeloživotnom iskustvu mora i upravljanju posadom broda, o obi-

teljskim tradicijama i zamkama koje taj poziv sa sobom nosi. U glazbenom dijelu programa nastupila je mlada kostrenska pjevačica Lucija Stipanović, koja je svojim izvedbama pjesama o Kostreni oduševila publiku.

[N. K.]

Autorica izložbe Ljubica Letinić i pomorski kapetani

Atraktivan vidikovac i dizajnerske klupe

Iznad jedne od najljepših kostrenskih plaža postavljen je atraktivan vidikovac s klupama koje je dizajnirao poznati umjetnički kolektiv Numen/For Use.

Umjetnička intervencija u prostoru iznad plaže Svežanj dio je programa Lungomare Art Europske prijestolnice kulture Rijeka 2020. čiji je glavni partner u provedbi projekta Općina Kostrena. Posebna pažnja usmjerena je na klupe koje se mogu povezati s projektom revitalizacije *kostrenskih poćivala*. Stjecanjem autorskih prava Općine Kostrena nad rješenjima, stvoren je potencijal za umnožavanje urbane opreme pa će zanimljive dizajnerske klupe postati nova *kostrenska poćivala* i upravo pod tim nazivom pronaći svoje mjesto ne samo duž obalnog puta nego i na drugim javnim prostorima diljem Kostrene.

Projekt "Uređenje i opremanje edukativne obalne šetnice u Kostreni", obuhvaća uređenje obalnog puta i njegovu transformaciju u edukativnu šetnicu na kojoj će biti postavljeno pet informativno-edukativnih toćaka s tote-

mima, raspoređenih na potezu između uvale Žurkovo i uvale Svežanj. Svaki edukativni totem razrađuje drugaćiju tematiku, od pogleda u podmorje, vremeplova, prirodnih pojava i promjena pa do ćovjekova utjecaja na prirodu. Posebna pažnja usmjerena je na osmišljavanje edukativnih sadržaja koji će posjetiteljima omogućiti aktivan doživljaj i ukazati na važnosti zaštite okoliša i nužnost očuvanja prirodnih resursa.

[N. K.]

Vidikovac s klupicama - Svežanj

Razigrane kostrenske klupe

12 godina ljubavi s Katedrom

Jedna od najsvestranijih kostrenskih udruga na području očuvanja baštine i kulture zasigurno jest Katedra Čakavskog sabora Kostrene, osnovana u srpnju 1997. godine kao 19. članica krovne udruge Čakavski sabor Žminj.

Intelektualnim radom udruga nastoji promicati kostrensku čakavštinu, povijest i kulturu u svim oblicima književnog, glazbenog, likovnog i scenskog izričaja. Nakon četverogodišnjeg mandata prvog predsjednika kostrenske Katedre, dr. Vjekoslava Bakašuna i sljedećeg predsjednika kap. Želimira Perovića, na čelo udruge stala je i punih dvanaest godina ostala prva predsjednica, Anđelka Rasol.

- Kao predsjednica Katedre Čakavskog sabora Kostrena sa suradnicima iz Upravnog odbora Katedre dogovarala sam i vodila programe, pratila financijski tijek poslovanja, pisala izvješća o radu, surađivala s Općinom Kostrena, Primorsko-goranskom županijom, stožerom u Žminju i drugim katedrama i obavljala sve administrativne poslove predsjednika udruge. Međutim, a time se ponosim, aktivno sam se uključivala u sve aktivnosti koje je promovirala Katedra pa sam tako i glumila. Najdraža mi je bila uloga „dame od svita“ u „Duhima“ Drage Gervaisa. U pjesničkim večerima koje je organizirala Katedra, učestvovala sam govoreći stihove pjesnika i pjesnikinja, a bila sam i članica novoosnovane ženske vokalne skupine „Luštrin“. Ljubav prema čakavštini omogućila je da sve izazove: nedostatak vremena, složena organizacija i digitalne kompetencije uz dobru volju i puno entuzijazma uspješno usvojim i primjenjujem svih dvanaest godina. - s ponosom ističe Anđelka Rasol.

Dobri čuvari domaćeg ČA

Brojne aktivnosti rezultirale su stvaranjem prepoznatljivog ugleda, koji Katedra Čakavskog sabora Kostrena iz godine u godinu marljivo gradi i razvija. - Naročito sam ponosna na kratki dokumentarni film poetskog naslova „Z' duše beseda“ snimljen 2012. povodom

Raduje činjenica da se mladi priključuju Katedri - Anđelka Rasol

15. godišnjice rada Katedre. Scenarij je uz sugestiju članova Katedre napisala redateljica Morana Komljenović, a kamera prati kostrensku obalu sve do Perila, poznatog mjesta gdje su naše none prale robu. - ističe predsjednica Anđelka Rasol.

Budući da se domaća beseda njeguje od malih nogu, Katedra gaji dugogodišnju suradnju s Dječjim vrtićem „Zlatna ribica“ i Osnovnom školom „Kostrena“ pa se organiziraju izložbe, radionice i susreti među kojima se posebno izdvajaju „Čakavski susreti va Kostrene“ - tjedan njegovanja čakavštine u kojem

suradnici iz cijele Primorsko-goranske županije pod motom „Od naših smo starih va dotu dobili ČA, ne smemo ga pozabit, leh dobro čuvat!“ pjesmom, glazbom, plesom, govornom riječju, scenskim uprizorenjima i izložbama doprinose očuvanju zavičajnog govora. - Svakako želim istaknuti veliku ulogu Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Luciji jer su se tamo odvijali gotovo svi projekti i priredbe, prezentacije svih objavljenih knjiga Katedre, znanstveno-stručni skupovi, Čakavski susreti, predstave dramske kumpanije, izložbe i druge aktivnosti. Izvrsno je imati divne suradnike

[Brojne aktivnosti rezultirale su stvaranjem prepoznatljivog ugleda Katedre čakavskog sabora Kostrena, a naročito sam ponosna na kratki dokumentarni film poetskog naslova „Z' duše beseda“ snimljen 2012. povodom 15. godišnjice rada Katedre. Scenarij je uz sugestiju članova Katedre napisala redateljica Morana Komljenović, a kamera prati kostrensku obalu sve do Perila, poznatog mjesta gdje su naše none prale robu - ističe Anđelka Rasol.]

Dramska kumpanija

Tijekom godina Katedra se razvijala i širila djelatnost pa je tako 2010. osnovana Dramska kumpanija. Uz voditelja Denisa Brižića, kumpaniji su se pridružili zainteresirani članovi i mještani, a posebno raduje činjenica što su se pridružili i mladi glumci-amateri. Do sada je uprizoreno i s uspjehom prikazano: „Kvadril barba Zorana Kompanjeta“, složena iz više zbirki pjesama Zorana Kompanjeta, „Duhi“ Draga Gervaisa, „Bilo je jedamput u Kostrene (iz raznih tekstova)“, „Oštarica Marijeta“, „Naša štorija“, „Naše užance“, musical „Kostrena“ i komedija „Lutrija“.

kao što je predsjednica Čitaonice gđa Dragana Vučinić.

Zbornici - čuvari identiteta

- S puno entuzijazma podržavam izreku da ništa ne ostaje zapamćeno ako nije zapisano; zato je veliki dio aktivnosti Katedre posvećen izdavačkoj djelatnosti. - ističe A. Rasol napominjući kako je od osnutka Katedre izdano 28 knjiga, od toga čak 21 tijekom njezina predsjedanja. Uz 15 proznih i šest zbirki pjesama, poseban doprinos Katedrinim izdanjima i kulturno-znanstvenom identitetu Kostrene čine zbornici pod imenom „Život, kultura i povijest Kostrene“, koje je osmislila i uređuje dr. sc. Silvana Vranić. Dosad je objavljeno sedam zbornika, a svakom prethodi is-

toimeni znanstveno-stručni skup. Osmi zbornik upravo je tiskan, a teme su sadržajno vezane uz povijesne događaje i znamenite ličnosti s posebnim naglaskom na lingvističke značajke kostrenskih govora.

Vrijeme promjena

Budući da naša svakodnevica traži i suvremenije načine komuniciranja, Katedra od 2016. godine ima svoju internetsku i Facebook stranicu koju uređuju Renata Kolombo i Nina Spicijarić Paškvan. - Zadovoljna sam što su se mlade članice Katedre aktivirale i na tom polju društvenih mreža i moja je velika želja da se što više mladih uključuje u rad Katedre. - ističe Anđelka Rasol, koja se nakon 12 godina povukla sa zahtjevne pozicije predsjednice. - Naravno da ću rado sudjelovati u svim aktivnostima Katedre, ali u skladu sa zdravljem i malo ležerijem tonu, a svojoj nasljednici Vesni Valenčić želim mnogo uspjeha i sigurna sam da je promicanje čakavske besede i kulture ostalo u dobrim rukama.

[Ina Randić Đorđević]

Aktivnosti katedre u knjigama

Sve aktivnosti Katedre detaljno su opisane u dvije knjige: „Njejih prvih deset let“ autora Vjekoslava Bakasuna, Želimira Perovića i Branke Kržik Longin te „Dvadeset let našega dela“ Anđelke Rasol te u VII. Zborniku „Život, kultura i povijest Kostrene“ iz 2018. godine.

Čitaonica je srce Kostrene - Dragana Vučinić

40 godina od osnutka Udruga Narodna čitaonica u Kostreni Sv. Luciji

Središte društvenih događanja u Kostreni

Otkako je osnovana daleke 1876. godine u Narodnoj čitaonici u Kostreni Sv. Luciji održano je na stotine kulturnih priredbi, izložbi slika, promocija knjiga, skupština i drugih društvenih događaja, a najveći je zamah djelovanje u zgradi Čitaonice doživjelo osnivanjem Udruga 1980. godine.

2016. godine Udruga Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Luciji primila je godišnju nagradu Općine Kostrena za izniman doprinos u kulturnom životu Kostrene i njegovanje baštine. Nagrada je kruna za dugogodišnji rad predsjednika i članova udruge, čijim je nastojanjima Čitaonica postala srce Kostrene: - Kroz cijelu svoju povijest pa i danas središte je gotovo svih društvenih i kulturnih događanja u Kostreni, mjesto susreta i druženja. Udruga se ponosi organizacijom brojnih događanja: maskaranih zabava, koncerata, izložbi, promocija knjiga, kazališnih predstava, a u proteklih 19 godina posebno je postala prepoznatljiva kroz organizaciju manifestacija Jesen u Kostreni i Proljeće u Kostreni. Ponosni smo i na legat udruge, Sabataj Finci - Buki, kroz koji svake godine nagrađujemo najbolje učenike 4. razreda OŠ Kostrena. - navodi predsjednica Dragana Vučinić.

[N. K.]

Ponosna na suradnju s Općinom, udrugama i ustanovama iz Kostrene

Pomorci | dipl. ing. Ernest Tijan, električar na strancu

O mo redom, iako san ja 'z pomorske famiije i tata Tomislav mi je celi život navigat, nikad ni bila opcija da ću njegovimi stopami poč. Kad san ja bil mići, a i posle, prilično dugi su bili njegovi ugovori pa nan je doma vavek falel, kako mene, tako bratu Vladimiru i mame Jagode. Moju odluku da ne gren navigat je čak i tata pozdravil jer je na svojoj kože osjetil ča znači bit više od pol života sam, bez ljudi ke najviše voli. Bil san prilično dobar đak pa san se mogal upisat va bilo ku školu, a ja san se odlučil za Sušačku gimnaziju. Bez obzira na školu va koj su dominantna opća i klasična znanja, mene je vavek zanimala tehnika, električka i elektronika. Prčkal san po televizijami, videa san popravljat, stare telefone, razglasi, svašta ča mi je pod ruku došlo, spajal i prespajal. Tako je prirodno bilo da upišen Tehnički fakultet v' Rike nakon uspješno finjene gimnazije. Va roku san pet let elektrotehnike finil i znal san da ću celi život delat ono ča volin.

No, ne gre se po planu, jer tog 2009. leta ni bilo posla nigdere, bila je nekakova nevidljiva kriza za nas mlade. Imel san osjećaj da je oko mene se fermalo. Iskal san, apliciral, ali uzalud. Mogal san bit profesor va osnovnoj ili srednjoj škole ča me ni vuklo. Konkretno delo san iskal, a onda se se obrnulo. Tu dole va naselju, va Paveki, naš sused, onda prvi električar na brodu, Damir Marinac, predložil mi je da provan poč na brod, na njegovu kompaniju Allseas za električara. Naravno da barba Damiru, z ove distance, moran i oven puten zahvalit, aš san va oveh deset let puno naučil, puno videl i neš zaradil.

Kostrenjani na brodu

Nima broda na svitu bez Kostrenjani, va početku moje karijere na brodu je bil naš Ado Linić ki je nakon nekog vri-mena šal dalje, a sad na zadnjen vijaju prvi put san navigat s Gordanom Dujmićen, ki je isto električar se Isusove leta tamo. Na žalost nismo se previše družili aš smo bili va kontra smene pa dok je jedan delat, drugi je spal, ali sam osjećaj da imaš nekoga svoga na brodu

[Tako je prirodno bilo da upišen Tehnički fakultet v' Rike nakon uspješno finjene gimnazije. Va roku san pet let elektrotehnike finil i znal san da ću celi život delat ono ča volin...]

Ni bila opcija poč navigat

Da se ne pozabi, s ponosom moren reć da san ja, takoreć, rođen va mestu Šoići, da san tamo bival pet i pol let, da su mi va glave još neke slike ljudi, silne mularije i stare naše kuće ka je bila va samem centru na Šterne, da je pred kućon bila vela škorica, da se sjećan dobre none Inice i da su Šoići posebno mesto va mome srcu

Table Mountain, Južnoafrička Republika

je dobar. Kad smo kod Gordana, domislmo se malo i njegovoga pokojnoga tasta Vojka Glažara ki je jedan od pionira na toj kompanije i ki je sigurno zaslužan da su se i nami ta vrata otprla. Na kompanije su još naši sumještani električari Goran Medanić, Damir Benger, Denis Bojanić, neka se ne uvredi ako san koga pozabil.

Saki dela svoj posal

A taj naš brod, ki se zove Audacia, namenjen je za zavarivanje i polaganje cijevi na morsko dno. Na brodu je, kad dela, oko 275 člani posade, tvornica je to na moru ka nikada ne fermiva. Na brod i z broda isključivo se gre helikop-

terom, brod ima heliodrom, pa je relativno se to, u svezi ukrcaja i smene posade, jednostavno. Jedna smena je od polne do polnoći, a druga od polnoći do polne. Kako te čapa delaš celi ugovor od pet šeteman. Na glavnim mestimi na brodu su Nizozemci, ovaj tehničko-stručni del su ostali Europljani, dok su pomoćni radnici Filipinci. Hrana ni loša, više vrst, traka, tacna i krcaj ča voliš. Generalno atmosfera na brodu je relativno hladna, saki dela svoj posal, nema nekih družnja i čakula, alkohola opće ni, a i ni ti baš do ničega nakon dvanajst ur dela. Tuširanje, jido, čitanje, odmaranje i spanje.

Do sad san bil na polaganju cijevi va Južne Amerike, pa Meksički zaljev puno put, Egipat, Izrael par put, južna Afrika, sjeverna Evropa - kade san se pasat, va Australije san bil leto i pol, Indija,

zadnje va Kine ma ovoga puta ne pet tjedni nego pet meseci iz dobro nan znanih razloga pandemije bolesti Covid-19. Ni mi strašno teško palo, delo se moralo storit, a kad su doma si zdravi, onda je i na brodu lakše bit. Stari bi se pomorci nasmeli na tu našu "muku" od pet meseci.

Familija i tradicija

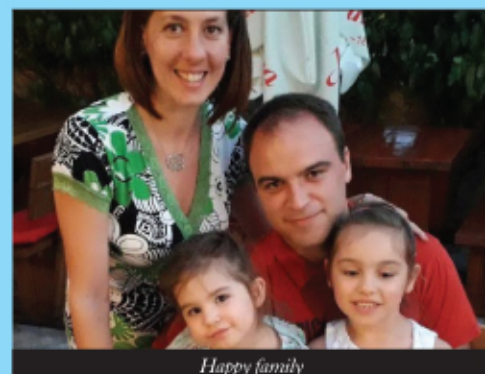
Moje ljubavi: žena Suzana mi vavek fali, a najviše naše curice Lana i Anja ke su sad najlipše, smešne i posebne. Mora mi Suzana falet aš je ona prva i jedina moja ljubav, ne bin smel priznat, ali bez nje se ne bin znal obrnut, a se je počelo na maškarami dok smo hodili va srednju školu. Na maškarami je se lakše pa tako i onaj prvi korak, kada na olovne noge prilaziš i tankoga glasa zamoliš za tanac moleći Boga da te ne odbije aš nećeš nikad više skupit hrabrost nekoj divojke prič. Zato san slab i na maškare, obožavan poč z svojem Špažičarimi, paričivat se, delat alegoriska kola, pomagat, ne zatrt tradiciju ka je va Kostrene od pamtivijeka. Naravno da su tata i mama na nas veli utjecaj imeli i da oni ne posustaju, a ja mislin da će tako bit dok ih noge budu služile, a tata i posle toga, nosit će ga ili rivat. I on je to zavolel ko dete, a i imel je od koga va Šoićimi naučit. Tradicija je stvar ku poštujen pa se ne more dogodit da na večeru za Mikulnu po pozivu Bratovštine sv. Nikole ne gren. Tata je već neko vrime predsjednik, a ne bojin se da knjigu Regula, ka se čuva preko stopedeset let, neće

Audacia u Lencu

Tata, mama, i ja na brodu

Happy family

[Do sad san bil na polaganju cijevi va Južne Amerike, pa Meksički zaljev puno put, Egipat, Izrael par put, južna Afrika, sjeverna Evropa - kade san se pasal, va Australije san bil leto i pol, Indija, zadnje va Kine ma ovoga puta ne pet tjedni nego pet meseci iz dobro nan znanih razloga pandemije bolesti Covid-19.]

Ispunčaj iz Lencu - ja na mičoj beloj barke kraj broda

imet komu dat, aš mladeh pomorci na večere je.

Da se ne pozabi, s ponosom moren reć da san ja, takoreć, rođen va mestu Šoići, da san tamo bival pet i pol let, da su mi va glave još neke slike ljudi, silne mularije i stare naše kuće ka je bila va samem centru na Šterne, da je pred kućon bila vela škorica, da se sjećan dobre none Inice i da su Šoići posebno mesto va mom srcu.

Na žalost, Šoići više skoro da ni, a si ki su tamo bivali, reću da in nikad neće bit lipo kako je to bilo va Šoići.

To je naš Ernest, inženjer bez mane, samozatajan i miran, pomorac novoga doba.

[Zlatan Marunić]

Sigurna budućnost slikarstva u Kostreni

Od ideje do izložbe - tako bi se moglo sažeti prvih 25 godina Likovne udruge Veli pinel, koja je godinama razvijala likovni identitet Kostrene

Da amaterski slikari iskreno prikazuju svijet kakvim ga doživljavaju i vide, naučili smo od slikara naivaca, ali ako pritom kontinuirano imaju stručno vodstvo akademskih slikara, tada slikarstvo postaje više od hobija - postaje mjesto ispunjenja, užitka i važnih slikarskih postignuća. Upravo se to dogodilo i kostrenskoj likovnoj udruzi Veli pinel, koja djeluje od 1995. godine kao skupina zaljubljenika u slikarstvo, a zatim od 2002. kao udruga sa stručnim voditeljima, akademskim slikarima Josi-

17. Međunarodna likovna kolonija

U organizaciji Likovne udruge Veli pinel u Kostreni je održana 17. Međunarodna likovna kolonija. Pedesetak umjetnika amatera i profesionalaca izložilo je svoje radove na Trgu sv. Barbare, a tročlani stručni žiri odabrao je najuspješnije. U kategoriji profesionalnih slikara najboljim je proglašen gotov rad George Yvett Ponte, a među radovima nastalim na licu mjesta - ex tempore, odabran je rad Kristine Kinkela Valčić. U kategoriji umjetnika amatera za izložen gotov rad nagradu je dobio Radovan Šmerl, a za ex tempore Željko Zorić. Pohvalnice za svoje radove dobile su Andrea Stanić i Mirjana Škoda. U ime Općine Kostrena pobjednicima je čestitala zamjenica načelnika Đurđica Matešić Bilobrk.

[N. K.]

Pobjednici 17. Kolonije

Kontinuiran rad donio je prepoznatljivost i kvalitetu - Veli pinel

pom Deranjom i Ivanom Penzešom Nadalom pod čijom paskom članovi udruge razvijaju slikarsko umijeće.

Kontinuiranim radom okupljaju sve veći broj slikara pa danas broje pedesetak članova uz petnaestak članova Mićeg pinela - ogranka u kojem se potiče dječje likovno stvaralaštvo. Rado sudjeluju i izlažu na mnogim zajedničkim izložbama i kolonijama, a vrlo često organiziraju i samostalne izložbe pa svojim radovima često oplemenjuju hol Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Luciji. Svojim radovima bilježe postojanje našega kraja uglavnom primorskim motivima: more, kamen, jedra i pejzaži spomenici su kostrenskog identiteta, a kvalitetu rada Velog pinela prepoznala je i nagradila Općina Kostrena godišnjom nagradom 2005. godine. - Ponosimo se našom Međunarodnom likovnom kolonijom koja je svake godine sve brojnija i posjećenija. Nažalost, ove nas je godine napustio naš umjetnički voditelj Ivan Penzeš Na-

Jedna od starijih fotografija iz potkrovlja u Sv. Barbari

dalov, ali njegove riječi, slike i duh za uvijek će biti utkani u naše slike i rad Velog pinela. - zaključuje predsjednica udruge Ankica Bijelić. Veli pinel u svojih prvih 25 godina ostavio je neizbrisiv i prepoznatljiv umjetnički trag u kulturnom životu Kostrene, a uz već afirmirane članove čiji je novi umjetnički voditelj Edi Gustin, prof., budućnost slikarstva u Kostreni osiguravaju i najmlađi iz Mićeg pinela.

[Ina Randić Đorđević]

[Veli pinel u svojih prvih 25 godina ostavio je neizbrisiv i prepoznatljiv umjetnički trag u kulturnom životu Kostrene]

Čuvarica jezične i kulturne baštine

Na prijedlog Katedre Čakavskog sabora Kostrena Nagrada Općine Kostrena za životno djelo dodijeljena je dr. sc. Silvani Vranić, red. prof. u trajnom zvanju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Predavačica, voditeljica, znanstvenica, doktorica znanosti, dobitnica nagrada, urednica, profesorica, ali prije svega izvanredna osoba impresivnih postignuća, golemo znanja i prijateljskog osmijeha punog podrške - ne mogu se kvalitete Silvane Vranić, dobitnice Nagrade Općine Kostrena za životno djelo, svesti na manje riječi. Naša mještanka dobro je poznata u jezično-kulturnim krugovima kao dobitnica Nagrade Josip Juraj Strossmayer 2006. za područje humanističkih znanosti, Priznanja Ličko-senjske županije za osobit doprinos proučavanju govora otoka Paga za 2012., Zahvale Filozofskoga fakulteta za postignuća časopisa Fluminensia 2016. godine te Srebrne povelje Matice hrvatske. Od 1999. uključena je u Odbor za dijalektologiju Razreda za filološke znanosti HAZU, a od 2020. i u Odbor za normu hrvatskoga standardnoga jezika HAZU. Zamjenica je predsjednika Savjeta Sveučilišta u Rijeci u drugome mandatu. Objavila je pet znanstvenih knjiga i 10 poglavlja u znanstvenim knjigama, više od 80 znanstvenih radova te tridesetak stručnih radova iz područja hrvatske dijalektologije. Osim na matičnom fakultetu, održava nastavu i na fakultetima u Puli i Gospiću te na trima poslijediplomskim studijima lingvistike, kroatistike i kroatologije u Zagrebu, a bila je i gost predavač na Odjelu za

Nagrada za životno djelo - Silvana Vranić

slavistiku Filozofskoga fakulteta u Ljubljani, Harriman institutu Sveučilišta Columbia u New Yorku, Sveučilištu u Bernu, Sveučilištu Macquarie u Sydneyju i Jagiellońskom sveučilištu u Krakovu.

Jedna je od utemeljiteljica Katedre Čakavskog sabora Kostrena, začetnica Znanstveno-stručnog skupa *Život, kultura i povijest Kostrene* te glavna i odgovorna urednica istoimenoga zbornika kojim se objedinjuju teme s područja arheologije, ekologije, pomorstva, povijesti, zdravstva, jezikoslovlja i književnosti. Svoj je doprinos Kostreni dala i angažmanom u Odboru za kulturu, odgoj i obrazovanje te Etičkom povjerenstvu Općine Kostrena na čijem je čelu od 2017. godine. Trenutno redigira rječnik kostrenskog govora, što će ga objaviti u suautorstvu s Brankom Kržik Longin, čime će se očuvati jezični identitet i tradicija Kostrene. Općina Kostrena dodijelila joj je Godišnju nagradu 2006. godine, a Nagradom za životno djelo iskazuje joj se čast i poštovanje te priznanje da je svojim izvrsnim radom zadužila

Najbolji učenik
OŠ Kostrena

Tizian Leon Andrijanić - učenik generacije

Izrazito visokih kognitivnih sposobnosti, nadaren, marljiv te iznimno kulturn u ophođenju - stoji u obrazloženju prijedloga Učiteljskog vijeća Osnovne škole Kostrena za učenika generacije. Tizian Leon Andrijanić učenik je 8. razreda i vrlo je aktivan u svim segmentima nastave: posebno se istaknuo osvajanjem 6. mjesta na županijskom natjecanju u poznavanju hrvatskoga jezika te sudjelovanjem na Festivalu znanosti, a sve je razrede završio s odličnim uspjehom i uzornim vladanjem. Uz iznadprosječnu obrazovnu postignuća te značajan doprinos realizaciji školskih projekata, Tizian Leon posebno se ističe plemenitim i humanim pristupom te kulturom širenja tolerancije i pozitivne energije. - Na pravom je putu da svojim odgovornim djelovanjem utječe na stvaranje boljeg društva. - navodi Učiteljsko vijeće OŠ Kostrena s ravnateljicom A. Glavan.

[I. R. Đ.]

Izvrstan učenik i omiljen prijatelj

Kostrenu čuvajući jezičnu baštinu i šireći ugled našeg mjesta i baštine.

[Ina Randić Đorđević]

Nagrađene udruge

Zahvalnice Općine Kostrena u 2020. godini za dugogodišnji rad i doprinos promicanju ugleda Kostrene dodijeljene su udrugama Špažićari (za 20 godina rada), Teniskom klubu Kostrena, Športskom ribolovnom društvu INA Kostrena i Velom pine-lu za 25 godina rada te Udruzi Narodna čitaonica u Kostreni Svetoj Luciji za 40 godina uspješnog djelovanja.

Dobri turistički rezultati

U razdoblju od početka godine do konca kolovoza ostvareno je 5.656 dolazaka i 39.595 noćenja, što predstavlja 50, odnosno 61% prošlogodišnjeg turističkog prometa. Najbrojniji su gosti iz Njemačke, Italije, Češke, Poljske i Austrije. Iako je pad u odnosu na prošlu godinu značajan, iznajmljivači su zadovoljni ostvarenim rezultatima.

Prvi direktor Turističkog ureda Turističke zajednice Općine Kostrena bio je pok. Luciano Peloza, obnašajući tu funkciju od 1995. do 2001. Od rujna 2001. do lipnja 2003. TZ je bila u mirovanju, a od 2004. do 2013. godine na čelu je Željka Egredžija, koja unatoč tome što je u mirovini i danas s velikim entuzijazmom pokreće različite projekte. Od 2013. do 2020. direktorica je Sandra Svetić, a Kostrena je tijekom godina od tranzitne destinacije postala mjesto u kojem turisti sve dulje ostaju i rado se vraćaju. Od 20. kolovoza 2020. godine dužnost direktorice Turističke zajednice Općine Kostrena preuzima Belma Džomba, bivša televizijska voditeljica svima znana s malih ekrana.

- Malo je reći da sam i više nego zadovoljna ovim prvim mjesecima provedenima u Turističkoj zajednici. Sasvim sam sigurna da je taj dojam dodatno popravila činjenica što je kolegica Svetić, dosadašnja direktorica, uredsko poslovanje dovela gotovo do savršenstva, a suradnica u Turističkom informativnom centru, Marina Grbčić Hrastina, ostvarila je zavidnu razinu suradnje s našim iznajmljivačima. Radujem se budućnosti i radu u ovakvoj profesionalnoj atmosferi. - ističe nova direktorica.

Perspektivna budućnost

Unatoč industriji, Kostrena je uspjela probuditi i svoj turistički potencijal. Uz

Zadovoljna prvim rezultatima - Belma Džomba

Nova direktorica TZ-a Belma Džomba

Ulaganjem u turističku infrastrukturu i kvalitetne manifestacije TZ Kostrena tijekom 25 godina rada razvijala je turističku perspektivu mjesta, a u jubilarnoj godini dobila je i novu direktoricu - Belmu Džomba

Zgrada TZO Kostrena

prekrasne plaže turisti sve više prepoznaju funkcionalnost blizine velikog grada te zračne i pomorske luke, nekoćine nacionalnih parkova te dobru cestovnu povezanost s brojnim odredištima. - Jedan od zadataka Turističke zajednice jest poticanje podizanja kvalitete postojećih smještajnih kapaciteta s ciljem poboljšanja usluge smještaja, a to se upravo ove godine pokazalo kao presudan faktor jer su najbolje rezultate imali upravo objekti visoke kvalitete. Za ozbiljniji turistički razvoj Kostreni

definitivno nedostaju hotelski smještajni kapaciteti, prvenstveno manji, butik hoteli manjeg kapaciteta. Trenutačno se u Kostreni nalazi samo motel, odnosno prenočište „Lucija“ za koje je u dugoročnom planu predviđena obnova. To bi bio prvi korak u razvoju, ali će poslovna odluka o obnovi ovisiti o okolnostima i situaciji na turističkom tržištu. - smatra Belma Džomba ističući važnost kontinuiteta uspješnih manifestacija:

- Ono što je uspješno, nema razloga mijenjati, nego nadograđivati i prilagođavati. Planu rada za sljedeću godinu pristupit ćemo ambiciozno, ali ovaj put prilikom postavljanja zadanih ciljeva, uz financijska ograničenja, uzet ćemo u obzir potencijalni faktor rizika vezan uz koronavirus. I mi se kao Turistička zajednica nastojimo što brže prilagođavati okolnostima, pružati informacije i biti na raspolaganju svim mještanima i gostima.

[Borna Tićak]

[Malo je reći da sam i više nego zadovoljna ovim prvim mjesecima provedenima u Turističkoj zajednici. Sasvim sam sigurna da je taj dojam dodatno popravila činjenica što je kolegica Svetić, dosadašnja direktorica, uredsko poslovanje dovela gotovo do savršenstva, a suradnica u Turističkom informativnom centru, Marina Grbčić Hrastina, ostvarila je zavidnu razinu suradnje s našim iznajmljivačima - radujem se budućnosti i radu u ovakvoj profesionalnoj atmosferi]

In memoriam

Ivan Penzeš Nadalov (1947. - 2020.)

*"Sjedim na kamenoj bitvi malene rive
koja mi čuva barku. Praskozorje... Tiši-
na tišinu prekriva. Slikar živi prirodu
svojim duhom i očima."*

Ivan Penzeš Nadalov

Kostrena je ostala bez velikog umjetnika, slikara, pomorca, poete i profesora Ivana Penzeša Nadalova. Rođen je 1947. godine u Kostreni, a u Rijeci završava gimnazijsko obrazovanje iako je već od rane mladosti usmjerio interes prema slikarstvu radeći u atelijerima profesora Aleksandra Viraga i Vladimira Udatnyja, članova Udruženja likovnih umjetnika Hrvatske. 1966. godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Beogradu te studira u klasi profesora Petrovića. Nakon akademskih uspjeha 1971. godine odlazi na more te sedam godina života posvećuje moru oplovivši čitav svijet. More se ogleda u svim njegovim slikama; more je oplahivalo platna i vodilo kistove našeg velikog umjetnika.

Nakon povratka svoj život usmjerava ka umjetnosti: bio je kustos muzeja na Brijunima te tehnički direktor Filmskog festivala u Puli, a povratkom u

rodnu Kostrenu posvećuje se slikarstvu. Njegove su slike prožete morem i Kostrenom, u njima struje maestrali i mreška se miris soli i mora. Kao općinski vijećnik i član Katedre Čakavskog sabora Kostrene zalaže se za promicanje kulture i umjetnosti. Od 2005. godine stručni je voditelj Likovne udruge Veli pinel koja je postala respektabilna, prepoznatljiva i kreativna skupina likovnjaka koji izlažu diljem Lijepe Naše, ali i u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Sloveniji.

Kao zahvalu za promicanje imena i ugleda našeg mjesta te doprinos razvoju slikarstva Općina Kostrena dva puta do-

djeljuje mu godišnju nagradu, a 2016. u suradnji s Edijem Gustinom oslikava monumentalni mural „Put mora“ kao posvetu ne samo današnjim pomorcima nego i svim nestalim i poginulim, ali posebno Kostrenjanima i svojoj voljenoj Kostreni.

„Ostaje samo ljubav, spokojstvo i nesebična pripadnost osobne malenkosti tomu istinskomu, dubokomu, prirodnomu svijetu.“

Ivan Penzeš Nadalov

Sve su morske pučine sada Tvoje, Ive. Počivaj u miru nekih novih obala!

[Ina Randić Đorđević]

In memoriam

Marijan Mario Škoda (1935. - 2020.)

Barba Mario je bil rođen 29. augusta 1935. leta, celi život bival je va Svetoj Barbare. Srednju pomorsku školu, nautički smjer finil je 1955. leta va Bakru, Višu pomorsku školu 1962. leta v' Rike. Navigal je ko ofičijal i zapovjednik, a do 1991. leta, kad je šal va penziju, delal je na kraju ko havarijski komesar i sudski vještak za pomorske havarije na teretimi. Iako je va ranoj mladosti zgubil roditelje ni se predaval, nego je učil, kantil i sopal gitaru, bil veli poliglota i stručnjak va svome poslu, bavil se šahom, slikanjem i pisanjen poezije.

Mogal san morda i ča drugo bit, kakov Ciceron ili kostrenski Seneka, ma mi je draže ovako cittadino libero z pinelićun va ruke, z ovo malo pjesničke duše ka me drži i s kun ki put letin. - takove su bile njegove besede, čista umjetnost, od gušta ga je bilo slušat, vavek bi rekal da je talent dobro došal, ali da se bez dela i

učenja naprvo ne more poč.

Sad je na mene da u ime „Naše Kostrene“ post mortem barba Mariu napišen sa suzon va oku:

Pasali su dani od lokarini tići, gardelci i vrzolini, finili kanti od mladosti lipe pod pjoveron gajba i kost od sipe. Selo j' pusto, bršljan i merine pelin raste i vela ostruga, črešnja j' diva, a smokva suha nigdere videt ni živoga duha.

Crtal je barba Mario rote i rote va životu, ke su nami, običnimi smrtnicima, bile nedokučive i kako god bimo timun obrnuli po timi rotami ne bimo znali navigat. A on se sad smeje i grli svetu Barbaru negdere od zgora.

Iskrena sućut familje i prijateljima.

[Zlatan Marunić]

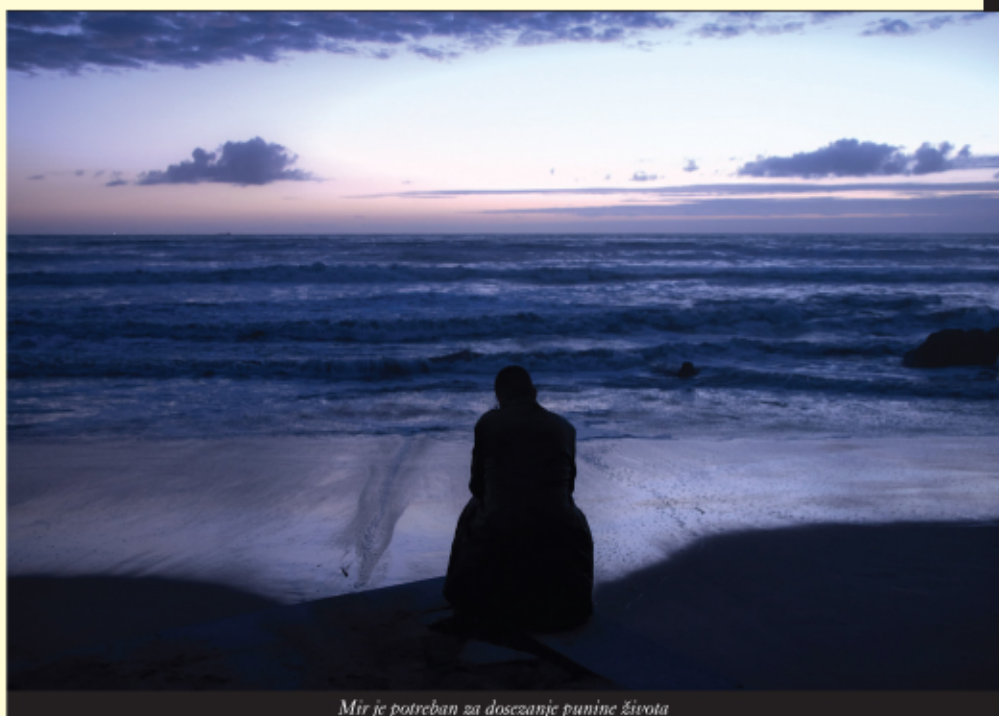
Staloženost

U ovo vrijeme haranja virusne zaraze, vrijeme u samoj znanosti različitih tumačenja što se događa s virusom prozvanim korona i kako mu se suprostaviti, vrijeme širenja raznih teorija zavjere, vrijeme neizvjesnosti i tjeskobe na svim područjima ljudskog djelovanja i života, smirenost i odmjeranost potrebni su više nego ikada.

Kad je Franjo Asiški jednom kosio travu na livadi, dođe k njemu jedan od njegove subraće redovnika i upita: Što bi Franjo učinio kad bi imao živjeti još samo jedan sat? - Nastavio bih kositi ovu travu! - staloženo je odgovorio sv. Franjo. U Rječniku hrvatskoga jezika u izdanju Leksikografskog zavoda u Zagrebu iz godine 2000., na stanici 1173 čitamo: „staložen - priseban, uravnotežen, smiren, miran, odmjeran“. Dalje se navodi da staložen može biti čovjek ili staložen postupak, staložen odgovor. Iz pridjeva staložen zrači nešto pozitivno i toplo jer spaja ono što nije, ali očito može zajedno. Mnogi čeznu za takvim duševnim stanjem, a ipak je malo onih koji to stanje i dosegnu. Čovjek blagoslovljen darom staloženosti kao da je okružen blagotvornom aureolom koja pozitivno djeluje na svoju okolinu. Što je to što ima takva osoba, a što mnogi nemaju? Zašto je staloženosti kod mnogih nestalo i je li je uopće bilo? Odgovore na ova pitanja nemamo pri ruci, pokušaj približavanja toj problematici vodi nas k samim počecima.

Stanje mira i duhovne budnosti

Biblija pripovijeda o Prvom čovjeku grijehu - od tada mukotrpan rad, tegoba i različite požude otežavaju ljudski život na Zemlji. Ta se tegoba i općenito mukotrpnost života tijekom povijesti povećava i ubrzava. Analitičko osvrtnje na taj fenomen nalazimo, između ostalih, u djelima Goethea, Schopenhauera, Nietzschea. Bit je demona nestrpljivost, nemir. - govori Mefisto u Goetheovu Faustu. Danas se obično govori o neprekidnoj užurbanosti, stresu. Ali je li užurbanost svakodnevnog života ta koja sprječava staloženost? Možda je izvor takvog stanja također temperament jednoga čovjeka, nervozan karakter. Malo tko nije na sebi iskusio trenutke mira, pribranosti i smirenosti. Trenutke mira sa sobom i drugima, trenutke neke unutarnje suglasnosti. Tko je to jednom doživio,

Mir je potreban za doseganje punine života

čezne za takvim duhovnim stanjima u svojem životu. Iz toga bi se dalo zaključiti da ključ rješenja leži u suglasnosti sa svojim životom, u prihvatanju života kao cjeline. A tu cjelinu ne čini samo ono lijepo i ugodno nego također kojekakve tegobe, protivštine, nerazumijevanja i patnje. Tada bi staloženost i biti staložen značilo napustiti opiranja onome što promijeniti ne možemo, odbaciti pretjerane zahtjeve i očekivanja. Značilo bi također napustiti tobožnje sigurnosti, iscrpljujuće ambicije koje nemaju nikakvo pokriće u stvarnosti, odbaciti jurnjavu za onim imati kao životnim prioritetom. Značilo bi također iz vlastita života, kao posljedicu unutarnjeg nemira ukloniti neprestano brbljanje, konkurentsko razmišljanje i pohlepu. Značilo bi također izbjegavati izvore permanentnih rastresanja svakidašnjega rada i života i sve jasnije zamjećivati povremeno javljanje vlastita unutarnjeg glasa i odvažno ga slijediti. Bića u prirodi imaju stanja mira jer je smirenost neizostavni

dio fenomena života u punini. I jednom je ribiču, vozaču u gradskom prijevozu, jednom je kirurgu, jednom sudcu i sućkinji itekako potrebna prisebnost, staloženost. Koncentracija u vlastitu nutrinu pomaže uspostavi nutarnje razdaljine prema sebi i svemu što se oko nas zbiva kako bi se zadobila jasnoća. Istraživači meditacije i psiholozi u staloženosti vide pretpostavku za međuljudske odnose - važna svojstva kao što su suosjećanje s drugim i ljubav prema bližnjemu. U svakodnevnome životu prisebnost i staloženost od velike su koristi i nužnosti. Bit staložen znači biti opušten, ali istodobno duhovno budan. Također vremensko povremeno povlačenje u osamu i tišinu, redovita duhovna i tjelesna opuštanja, neizostavni su koraci prema jednom nepomućenom pouzdanju u vlastitu snagu. Staložen čovjek kadar je suočavati se i s najvećim izazovima, čak i sa strahom od teške bolesti pa i same smrti - kao što je to mogao Franjo Asiški.

[Ivan Stošić]

[*Je li užurbanost svakodnevnog života ta koja sprječava staloženost?*]

Kreativno i dinamično unatoč koroni

Nastavljajući aktivnosti vezane uz razvijanje ekološke svijesti i promicanja vrtića kao ekovrtića, radovi polaznika Dječeg vrtića „Zlatna ribica“ pohvaljeni su i nagrađeni.

Astronauti sletjeli na Korzo

Nadovezujući se na projektne aktivnosti i povezujući s programom EPK Rijeka 2020. Dječji vrtić „Zlatna ribica“ ove je godine zablistao na riječkome Korzu. Naime, odjeveni u preslatke astronaute, naši su vrtićarci na Dječjoj karnevalskoj povorci osvojili pohvale za predivnu masku i odličan nastup, a skupa sa Špažičarima i ljubiteljima maskara krajem veljače presudili su ovogodišnjem pustu. Šezdesetak mališana sa svojim odgojiteljicama pritom je nastupalo uz stihove koje je osmislila odgojiteljica Iva Radović:

*Naša svemirska postaja na istoku
je grada, proslavili smo punih 20
godina rada.*

*Uvijek nasmijani i vedra duha,
za ekologiju imamo sluha.*

*Ekospremnik za zrak i rakete
na 3, 2, 1; lansiranje s planete.*

*Mars, Jupiter, Saturn ili Uran,
povratak na Zemlju već je osiguran.*

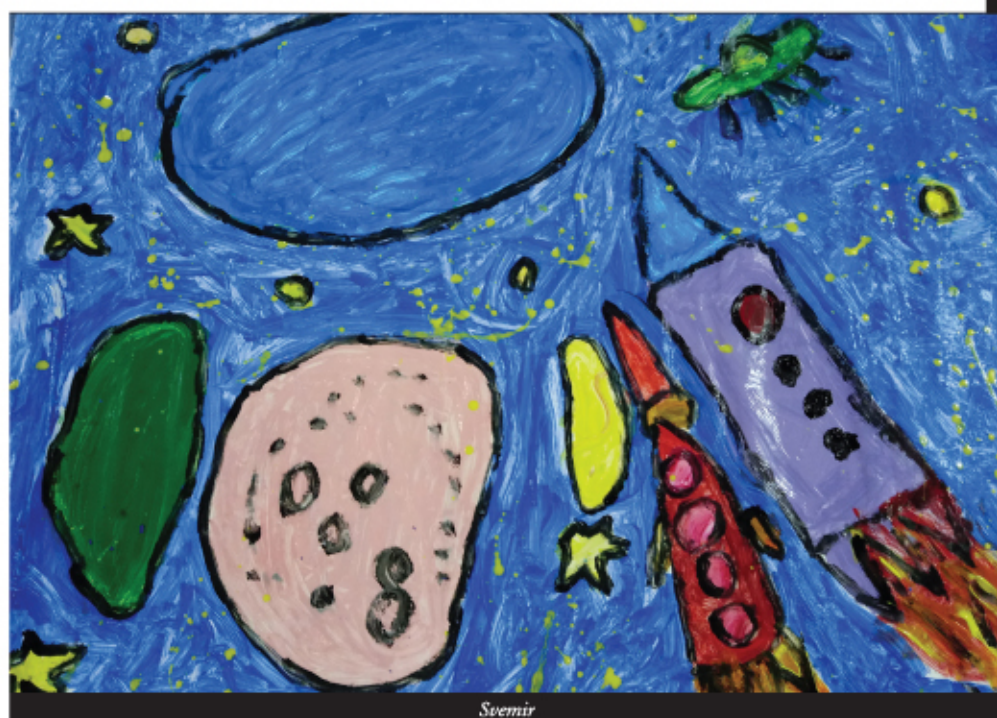
*Godinu 2020. pokazuju gradske
ure, Rijeka je postala europska
prijestolnica kulture.*

*Kostrenski astronauti šalju poruku iz
svemira: Želimo svima puno ljubavi,
sreće i mira!*

Astronauti iz DV Zlatna ribica

[Na natječaj KD „Čistoća“ za odabir najboljih likovnih rješenja vezanih uz odgovorno ponašanje prema okolišu, prijavljena su tri rada: „More“, „Proljetna livada“ i „Svemir“, koji su nastali zajedničkim radom djece u skupini „Žabice“ uz odgojiteljice Natašu Đilas Babić i Ivu Radović u protekloj pedagoškoj godini.]

Svemir

U burnoj 2020. godini vrtić je prvi put u povijesti zaključao svoja vrata na nešto više od mjesec dana i to sukladno odluci Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske s ciljem prevencije širenja koronavirusa. Stanka nije zauzimala marljive odgojiteljice koje su svojim mališanima i njihovim roditeljima tijekom pauze ponudile niz kreativnih aktivnosti s kojima su nastavile i nakon povratka djece u vrtić.

Na natječaj KD „Čistoća“ za odabir najboljih likovnih rješenja vezanih uz odgovorno ponašanje prema okolišu, prijavljena su tri rada: „More“, „Proljetna li-

More

Slaganje loga Općine u Dnevnom boravku

Pomoračka tradicija u Dnevnom boravku

U veljači u sklopu programa Dnevnog boravka djeca su izrađivala jedrilice, prepoznavala vrste brodova, putovala svijetom, učila vezati čvorove i koristiti pomorske signalne zastavice i tako doprinijela očuvanju tradicije i baštine našega kraja.

vada“ i „Svemir“, koji su nastali zajedničkim radom djece u skupini „Žabice“ uz odgojiteljice Natašu Đilas Babić i Ivu Radović u protekloj pedagoškoj godini. Od pristiglih 45 radova, ovi su radovi odabrani među 18 najboljih, a javnim glasanjem na mrežnoj stranici KD-a, odabrano je pet najboljih. Kao nagradu

za sudjelovanje u natječaju, naš vrtić dobio je zahvalnicu i godišnju pretplatu na predstave u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca, a radovi kostrenske dječice bit će aplicirani na pametne spremnike u sljedećim fazama implementacije.

[Ina Randić Đorđević]

Proletna livada

Bogat program ljetnih događanja

Zanimljiv program i za najmlađe

Ljeto u Kostreni

Ovogodišnje „Ljeto u Kostreni“ obilježilo je mnoštvo događanja koncipiranih za manji broj posjetitelja na otvorenom prostoru, a svatko je mogao pronaći ponešto za svoj ukus. Centar kulture Kostrena mještanima i turistima ponudio je predstave, kino projekcije, koncerte na plažama i trgovima našeg mjesta uz sponzorstvo INA d. d. Tople ljetne noći, šum mora i zvjezdano nebo iznad izvođača i publike uspjeli su barem donekle odvratiti pažnju od negativnih stvari koje nam je donijela ova nadasve neobična 2020. godina.

[Borka Reljac]

Ljetna događanja na novim lokacijama

Ljetni vatromet

Deset izazovnih mjeseci

Organizacija života i rada škole u uvjetima uzrokovanim koronavirusom otežala je početak mandata nove ravnateljice OŠ Kostrena, Adriane Glavan, dipl. teol.

Godišnji projekt „Bez busoli“

Pema naslovnoj pjesmi kostrenske pjesnikinje Katje Sepić, a kao simbol pomorske, jezične i kulturne tradicije Kostrene, u 2020./2021. provodi se projekt „Bez busoli“: „posvajanje“ broda i praćenje kostrenskih pomoraca, pomorske priče, istraživanje uzoraka, eksperimenti i druge mnogobrojne projektne aktivnosti omogućila je Općina Kostrena, a svi se mještani pozivaju na suradnju kako bi se osnažila pomoračka tradicija Kostrene.

Garderobni ormarići

Na inicijativu škole i Općine INA d. d. donirala je sredstva za nabavu garderobnih ormarića za sve učenike, što će bitno olakšati težinu školskih torbi. Sama je ideja potekla od Vijeća učenika, što pokazuje koliko se u školi poštuje mišljenje učenika.

[Valjalo je organizirati život i rad škole u okolnostima s kojima se nitko prije nije susreo, a izazovi su svakodnevni pa je prvi razred koji je otišao u samoizolaciju u Primorsko-goranskoj županiji, bio upravo razred naše škole. Gotovo preko noći u ožujku je organizirana online nastava, a školska je godina za učenike od 5. do 8. razreda tako i zaključena. Za razliku od mnogih drugih županijskih škola, nova je nastavna godina organizirana u jednoj smjeni i to uživo, a zahvaljujući potpori Općine Kostrena, organiziran je i produženi boravak za učenike od 1. do 4. razreda.]

Biti ravnatelj je kao biti majka; možete pročitati svu literaturu i poslušati sve savjete, ali kada primite svoje čedo u naručje, svaki je dan prilika za novo učenje, ali i mogućnost da pružite sigurnost, toplinu, ljubav te oslonac za suočavanje sa svijetom. - s osmijskom navodi ravnateljica A. Glavan ističući kako joj je petnaestogodišnje menadžersko iskustvo u realnom sektoru velika pomoć u organizacijskom i administrativnom smislu. S druge strane, iskustvo u neposrednoj nastavi i razumijevanje potreba učenika i učitelja doživljava kao svoj poziv. - Ja sam sretna ravnateljica: radim u predivnom mjestu u kojem sam i započela svoj profesionalni hod prije 25 godina; okružena sam vrsnim kolegicama i kolegama na koje sam iskreno ponosna, surađujem s lokalnom zajednicom koja mi je pružila podršku od prvog dana stupanja na dužnost i osnivač naše škole je PGŽ - županija koja je u proračunu za 2021. fokus stavila na školstvo i istinski se brine za razvoj i napredak svake svoje

ustanove. - ističe ravnateljica navodeći kako su profesorice Nevja Grbac i Ina Randić Đorđević i ove godine proglašene među 500 najboljih učitelja u državi, na ponos školi i mjestu.

Cjelodnevna nastava

Valjalo je organizirati život i rad škole u okolnostima s kojima se nitko prije nije susreo, a izazovi su svakodnevni pa je prvi razred koji je otišao u samoizolaciju u Primorsko-goranskoj županiji, bio upravo razred naše škole. Gotovo preko noći u ožujku je organizirana online nastava, a školska je godina za učenike od 5. do 8. razreda tako i zaključena. Za razliku od mnogih drugih županijskih škola, nova je nastavna godina organizirana u jednoj smjeni i to uživo, a zahvaljujući potpori Općine Kostrena, organiziran je i produženi boravak za učenike od 1. do 4. razreda, čime se mogu pohvaliti tek rijetke škole. Novost je i mogućnost cjelodnevne nastave, koja je organizirana tako da razred vode dvije učiteljice i učenici u školi borave od 8

Odlična suradnja škole i Općine - Adriana Glavan

do 16 sati i sve svoje učeničke obveze izvrše u školi sa svojim učiteljicama: torbe se uzimaju kući petkom, a tijekom tjedna uče, pišu zadaće i imaju organizirano slobodno vrijeme. - Ove je godine 19 učenika 1. b odjela krenulo s cjelodnevnom nastavom i planiramo svake godine za buduće prvašice uvoditi ovakav oblik nastave. Ovaj tip nastave ujedno je i preporuka suvremenih obrazovnih nastojanja, a cilj je rasteretiti djecu školskih obveza u vremenu koje provode sa svojim obiteljima. - objašnjava ravnateljica napominjući kako je zbog potreba učenika uređena školska blagovaonica, zatvoren školski hol, koji se preuređuje u multimedijalni prostor za učenje i razmjenu iskustva.

Opremljena je i nova informatička učionica s 25 radnih mjesta jer se prema novom programu učenikima može ponuditi izborna nastava Informatike već od prvog razreda, a roditelji su iskazali velik interes. - Kako bismo zadržali ritam jednosmjenskograda, a s obzirom da Kostrena raste, moramo misliti na dogradnju barem dviju učionica za što imamo potreban prostor pa vjerujemo da ćemo uz pomoć lokalne zajednice i osnivača iznaći i sredstva. - ističe ravnateljica uz napomenu da škola razmišlja i o energetskej obnovi.

Unatoč svim izazovima, sigurno je da škola napreduje i razvija se u skladu s vremenom i potrebama učenika.

[Ina Randić Đorđević]

Ponudili smo roditeljima i mogućnost cjelodnevne nastave

Nagrađene učiteljice Ina Randić Đorđević i Nevja Grbac

Knjižnica i „novo normalno“

Da pandemija koronavirusa mijenja mnoge navike, poznata je stvar, a pošteđen nije ni svijet čitanja i knjižnica. Godina, koja je uskoro iza nas, bila je prepuna izazova i neočekivanih situacija

U veljači smo ponosno krenuli sa sudjelovanjem u programu 27 susjedstava „Dnevni boravak utorkom“, kada smo organizirali dvije lijepe pričaonice za naše najmlađe ljubitelje dobrih priča. Ožujak i travanj zapamtit ćemo po gotovo nezamislivoj situaciji: zatvaranje knjižnice za korisnike. Međutim, okolnosti ponekad ubrzaju planove pa naša knjižnica uvodi novu uslugu, e-knjigu. Na taj način knjige su postale dostupne našim korisnicima na mobilnim uređajima, tabletima i računalima putem aplikacije ZaKi Book. Ponovni rad s korisnicima donio je „nova“ pravila, karantenu knjiga, poštivanje svih pripisanih epidemioloških mjera što našim korisnicima nije bila prepreka da požure po svoje omiljeno štivo.

I tako knjižnica i njeni vjerni korisnici nastavljaju sa svojim uobičajenim druženjima. Premda su predviđeni programi i događanja znatno smanjeni, organizirali smo nekoliko lijepih susreta. U Dnevnom boravku predstavili smo prevoditeljsku djelatnost i našu mještanku Vesnu Valenčić, jednu od najčitanijih hrvatskih prevoditeljica s prevoditeljskim iskustvom od 35 godina. Prisjetili smo se i zvučne knjige „Kad dođeš, da najdeš“ kostrenske pjesnikinje Branke Kržik Longin. Mjesec knjige započeli smo vrlo lijepom izložbom „Dvije ljubavi“ kojom se predstavila Mira Poklepović, mještanka Kostrene i članica Velog pinela, te njezina sestrična Marija Tokić, amaterska slikarica iz Zagreba.

Organizirali smo prvo predstavljanje i promociju zbirke priča „Freska“ naše mještanke Danile Linić, članice Udruge za promicanje kulturnog stvaralaštva Tinta 910.

Ugostili smo i poznatu psihologinju i književnicu Tomicu Ščavina koja je predstavila svoju knjigu psiholoških ko-

Knjige u karanteni

[Međutim, okolnosti ponekad ubrzaju planove pa naša knjižnica uvodi novu uslugu, e-knjigu. Na taj način knjige su postale dostupne našim korisnicima na mobilnim uređajima, tabletima i računalima putem aplikacije ZaKi Book. Ponovni rad s korisnicima donio je „nova“ pravila, karantenu knjiga, poštivanje svih pripisanih epidemioloških mjera što našim korisnicima nije bila prepreka da požure po svoje omiljeno štivo.]

lumni „Puni krug“ i roman „Soba na dnu mora“. Mjesec knjige i ove je godine obilježen nizom akcija i besplatnim upisom za nove korisnike i naše prvašice. Povodom svjetskog dana za-

štite životinja, kroz program KRAS-a koji financira PGŽ predstavili smo i slikovnicu „Izgubljeni Flegi“. Predstavljanjem našeg Čitalačkog kluba u programu Dnevnog boravka i osvrtoom članica na pročitane naslove u ovoj godini, koja je imala temu „žena“, zaključili smo naša druženja.

Zahvalili bismo svim našim korisnicima koji imaju beskrajno razumijevanje za ovo „novo normalno“ i u našoj Knjižnici, a mi ćemo se i dalje truditi da uz dobru knjigu svi ostanemo dobro i zdravo.

[Dragana Vučinić]

E-knjiga je novost u našoj knjižnici

JAVNA USTANOVA NARODNA KNJIŽNICA KOSTRENA

Radno vrijeme:

pon, sri, pet: 8-14 h; uto, čet: 14-19 h,
druga i četvrta subota u mjesecu: 8-12 h
tel/fax: 289-578; www.knjiznica-kostrena.hr

■ BELETRISTIKA ZA ODRASLE

Clare Pooley: Bilježnica neizgovorenih stvari (Roman o usamljenosti u gomili, o oprost, mržnji i gubitku voljenih osoba. Priče o lažima, ljubavi i zajedništvu mudro su i poticajno napisane i tjeraju na razmišljanje. Svaki lik daje važnu poruku o životu i pronalaženju sebe.)

Elisabeth Herrmann: Bezimena (Priča o uspješnom odvjetniku, njegovoj obitelji i visokom berlinskom društvu, koje će poljuljati dolazak vremesne Ukrajinke. Fasada čestitosti ugledne obitelji počinje se urušavati saznanjem da je upravo ta obitelj tijekom Drugog svjetskog rata zapošljavala prisilnu radnicu kao dadilju.)

Ivana Bodrožić: Sinovi i kćeri (Novi roman donosi priču o zaključanosti, onoj društvenoj, obiteljskoj i intimnoj kroz tri perspektive. Snaga ovog romana očituje se u tome da ono potisnuto u nama oblikuje i učini pokretačem osobne i društvene promjene.)

W. Bruce Cameron: Putovanje jednog psa (Dražestan i topao, ovaj roman nesumnjivo je još jedan autorov hit. Cameronova pronicljiva osjećajnost pruža domišljat uvid u život iz pseće perspektive.)

Elena Ferrante: Lažljivi život odraslih (Govoreći o novom romanu autorica je istaknula: „Kad sam bila dijete, bila sam lažljiva i često su me kažnjavali zbog laži. Oko četrnaeste sam, nakon brojnih poniženja, odlučila odrasti i prestati lagati. Polako sam shvatila da su moje dječje laži bile primjena mašte, dok su odrasli, koji su se toliko protivili lažima, lagali sebi i drugima tako prirodno.“)

Julie Caplin: Mali hotel na Islandu (Pobjegnite u najudobniji maleni hotel na Islandu gdje će vam srce ugrijati ljubav, topao kamin i polarna svjetlost. Odlučna u namjeri da promijeni svoj život, Lucy hotel želi pretvoriti u najromantičnije odredište na Islandu, premda je njoj romansa posljednja stvar na pameti.)

Jo Nesbo: Kraljevstvo (Novi naslov slavnog norveškog pisca, koji se vratio nape-
tim i krajnje atmosferičnim trilerom o braći povezanim mračnim tajnama.)

■ STRUČNA LITERATURA ZA ODRASLE

Matt Haig: Zapisi o nervoznom planetu (Kako se uhvatiti u koštac s izazovima svijeta koji nas okružuje: pametno i bezvremeno štivo koje će vas podučiti kako biti sretan i nadasve čovječan u ludilu dvadeset prvog stoljeća.)

Gaz Oakley: Moja zelena kuhinja (Autor svjetske uspješnice Vegan 100 posto, planetarno poznat i kao @avantgardevegan, s razlogom ima više od milijun pratitelja na društvenim mrežama. U svojoj drugoj knjizi na hrvatskom jeziku Gaz donosi nove gurmanske recepte koji su jednostavniji, s uputama koje će vas voditi korak po korak, uz savjete i praktične napomene o sastavu i načinu pripreme.)

David Perlmutter: Detoks uma (Knjiga koja pokazuje kako možemo svjesno izmijeniti svoj mozak kako bismo osjećali povezanost, suosjećanje i donosili bolje odluke pa stoga pruža okvir za ponovni pronalazak radosti i zdravlja u modernom svijetu.)

Anna Fifield: Kim Jong Un: Veliki nasljednik (Priča iza kulisa o uzdizanju do vlasti i vladavini najčudnijeg i najzagonetnijeg svjetskog tiranina, Kim Jong Una, koju je napisala novinarka s najboljim vezama i uvidom u bizarno opasan svijet Sjeverne Koreje.)

Jasen Boko: Život i smrt uz svetu rijeku (Svojevrsna biografija rijeke Ganges u kojoj autor otkriva bogatu povijest i civilizaciju Indije, raskošnu mitologiju i zanimljive običaje stanovnika. Indija je zemlja za koju je Boko posebno vezan, što se odlično vidi u ovoj knjizi koja je najosobnija i najemotivnija od svih njegovih knjiga dosad.)

Bill Bryson: Tijelo (Divota koju često uzimamo zdravo za gotovo, a zapravo je čudesno, nepredvidljivo i puno tajni - naše tijelo. Putujući kroz povijest, istražujući brojne podatke i slučajeve, autor otkriva kako ljudsko tijelo funkcionira, kako se čudesno iscjeljuje, ali i kako propada.)

Fareed Za karija: Deset lekcija za svijet poslije pandemije (Knjiga se može doimati kao ogledni primjer hitne novinarske reakcije, što svakako jest, ali je i znatno više od toga. Autorova erudicija, analitičnost i kritičnost kada je riječ o globalnim političkim i ekonomskim kretanjima osobine su koje se očekuju od autora svjetskoga glasa, ali posebno su impresivne njegova upućenost u medicinu te jednostavnost i jasnoća s kojima je opisao genezu pandemije.)

■ KNJIGE ZA DJECU I MLADE

Matt Haig: Djevojčica koja je spasila Božić (Što je potrebno da bi se vjerovalo u magiju? Badnjak je i stvari ne stoje najbolje. Djevojčica Amelia Wishart zarobljena je u ubožnici gospodina Jezovitog i Božića možda neće ni biti. Magija je sve slabija. Da bi se Božić ove godine dogodio, Amelia mora biti pronađena.)

María Menéndez-Ponte: Velika knjiga emocija (Trideset toplih i zabavnih priča u ovoj knjizi pomoći će djeci da prepoznaju i nose se sa raznim emocijama i situacijama. Simpatični junaci i junakinje u veselim pustolovinama, od kojih neke mogu biti stvarne, a neke se odvijaju samo u mašti, približit će djeci emocije na topao i zabavan način.)

David Solomons: Moja profa tjelesnog - izvanzemaljka (U autorovom novom romanu slijede nove duhovite i opasne avanture sjajne braće. U njihovom se naselju pojavljuje nova videoigrica o kojoj svi postaju ovisni.)

Slavica Sorkotić: Vrtovi duginih boja (Dječak odrasta polako spoznajući da je njegova starija sestra osoba s posebnim potrebama. Izravnim obraćanjem prisjeća se najranijih dana djetinjstva i uvodi nas u svijet male sredine gdje su različitosti još uočljivije i koja, uz tek poneku iznimku, teško i s podozriivošću prihvaća različitosti.)

Rachel Williams: Svuda oko nas je čudesna priroda (Svakog dana, svakog sata, pred nama se odvijaju mala čuda i preobrazbe, no nije ih uvijek lako primijetiti. U ovoj čarobno ilustiranoj zbirci pronaći ćeš 50 divnih trenutaka u prirodi.)

Stefania Leonardi Hartley: Najljepše mitološke priče (Čudesna knjiga prepuna veličanstvenih ilustracija i nezaboravnih likova koja će djecu uvesti u nevjerojatan svijet mitoloških priča iz davnine.)

Sportska zajednica zadovoljna uspjesima

Sportska zajednica Općine Kostrena djeluje već petu godinu te okuplja petnaest sportskih udruga s područja naše općine. Ova godina za Sportsku zajednicu također je, sukladno statutarnim rokovima, bila izborna. Na sjednici u listopadu članovi Skupštine dali su povjerenje za još jedan mandat predsjednici Tanji Malec i dopredsjedniku Josipu Biliću, izabran je i novi saziv Izvršnog odbora za mandatno razdoblje 2020. - 2024. godine te potvrđen dosadašnji tajnik Hrvoje Franić

niorskom prvenstvu RH u podvodnoj orijentaciji dok su klupska muška ekipa te KPA Kostrena ekipno na državnom prvenstvu u podvodnoj orijentaciji također osvojili treća mjesta. Zapaženi su, nadalje, ostali rezultati postignuti u Kupu RH pri mlađim uzrastima (juniori i kadeti: Lovro Jakljević, Andre Medić, Marko Čustić) te kategoriji veterana (Josip Bilić). KPA Kostrena organizator je brojnih nacionalnih sportskih manifestacija.

Galebovi uspjesi

Jedriličari Galeba, jednog od najdugovječnijih kostrenskih klubova, i ove su godine bili organizatori Kostrenske regate a veliko priznanje za klub stiglo je u vidu poziva za sudjelovanjem na prestižnoj međunarodnoj regati (klasa optimist) Monaco Optimist team race 2020. Galebovu ekipu u Monacu sačinjavali su kapetan Mark Maglica te Barbara Perušić, Luka Kamber i Karlo Ugrin. Klub je također nastupio na International Carnival Cupu u Italiji. Od značajnih rezultata izdvojiti vrijedi uspješno sudjelovanje Karla Ugrina na Prvenstvu Hrvatske do 12 godina (osvojeno četvrto - kategorija dječaci, i peto mjesto - ukupni plasman) te odlične rezultate postignute na Prvenstvu PGŽ gdje Karlo Ugrin osvaja prvo mjesto u kategoriji do 12 godina te treće mjesto u kategoriji do 16 godina. U istoj kategoriji drugi najbolji rezultat postigao je Mark Maglica dok Barbara Perušić osvaja drugo mjesto u kategoriji djevojčica do 16 godina. Na Prvenstvu Hrvatske - klasa 420, posada Tin i Edo Fike osvaja prvo mjesto u kategoriji do 17 godina te drugo u kategoriji do 19 godina. Galebovi Jedriličari vrlo su uspješno odradili i ovogodišnju Fiumanku postigavši drugo

Sportska zajednica od svog osnutka, uz iznimno kvalitetnu suradnju s Općinom Kostrena te ustanovama i subjektima s lokalnog područja, nastoji svojim udrugama članicama te sportašima svih uzrasta omogućiti što kvalitetnije bavljenje sportom. Uz redovite djelatnosti, globalna pandemija ovu je sportsku godinu učinila vrlo zahtjevnom i izazovnom pa su se primjenjivale sve propisane epidemiološke mjere. Velike čestitke i pohvale zaslužuju predsjednici te čelni ljudi svih sportskih udruga koji su unatoč svemu, očuvali kvalitetu rada unutar svojih sportskih kolektiva, zadržali sportaše na okupu, a povrh toga zabilježili i zapažene sportske rezultate. Kad se uzme u ob-

zir kako zbog „lockdowna“ proljetos te ostalih aktualnih mjera, klasičan trenajni proces nije bilo moguće održati u kontinuitetu tijekom cijele godine, kazani rezultati dobivaju dodatnu težinu.

Valja naglasiti kako je svih petnaest klubova unutar natjecateljskih okvira postiglo zapažene rezultate. Klub podvodnih aktivnosti Kostrena i ove je godine nastavio „ubirati“ brojna odličja s državnih natjecanja te obarati rekorde. Seniorka Ana Petrović, uz odlične rezultate u Kupu RH u bazenskim disciplinama, postala je državnom prvakinjom u trima disciplinama (50 m, 100 m i 200 m bifen). Junior Frano Gudelj postigao je treći najbolji rezultat na ju-

[Uz redovite djelatnosti, globalna pandemija ovu je sportsku godinu učinila vrlo zahtjevnom i izazovnom pa su se i primjenjivale sve propisane epidemiološke mjere]

Daljinsko plivanje

mjesto u ukupnom plasmanu kategorije maxi (krstaš Molo longo s kormilarom Rajkom Kujundžićem), treće mjesto u ukupnom plasmanu regate (prvo mjesto u 1. kategoriji) jedreći krstašem Damaco 5 (kormilar Berislav Vranić) te prvo mjesto u 4. kategoriji s krstašem Golf (kormilar Heri Bezić). Posada krstaša Molo longo (kormilar Rajko Kujundžić) također postiže drugo mjesto na Viškoj regati u ukupnom plasmanu.

Kontinuiran rad i rezultati

Kvalitetne rezultate naši klubovi također postižu u loptačkim sportovima u seniorskoj konkurenciji. Odbojkašice Kostrene uspješno se natječu u 1. B hrvatskoj odbojkaškoj ligi dok vaterpolisti Jadrana dugi niz godina nastupaju u 1. B hrvatskoj vaterpolo ligi gdje uz dobre rezultate kontinuirano afirmiraju mlade vaterpoliste. NK Pomorac 1921 uvjerljivi je lider 4. HNL ove sezone. Unutar kluba vrlo uspješno djeluje škola nogometa koja okuplja velik broj dječaka svih uzrasta, a također su i ove godine, unatoč svim poteškoćama uzrokovanim epidemijom, nastavili kontinuitet održavanja memorijala u čast Egona Poli-

ća, prerano preminulog igrača i kapetana Pomorca. Od mladih uzrasta spomenute kategorije sportova, valja istaknuti plasman mladih odbojkašica Kostrene (mini odbojka) na državno prvenstvo nakon uspješne sezone na županijskoj razini. Košarkaški klub Kostrena uspješno razvija mlade košarkaše, baš kao i Rukometni klub Kvarner Kostrena čija rukometna škola za djevojčice i dječake kvalitetno djeluje dugi niz godina.

ŠRD Kostrena na svjetskoj pozornici

Športsko ribolovno društvo Kostrena, još jednu godinu za redom, prezentiralo je naš sport i kvalitetu rada na svjetskoj razini te je Mateo Vukušić, osvajač brojnih odličja prijašnjih godina, na svjetskom prvenstvu osvojio izvrsno 2. mjesto ekipno (barka) te šesto mjesto pojedinačno (lov s obale). Ekipa ŠRD-a na državnom prvenstvu (kategorija +55) ekipno je bila treća dok je tim Dundović - Čubranić osvojio drugo mjesto. U ostalim sportskim disciplinama na moru (prije svega sportskom ribolovu) te podvodnim djelatnostima uspješno nastupaju natjecatelji Športskog ribolovnog društva INA Kostrena te Kluba podvodnih djelatnosti INA Kostrena. Oba kluba redoviti su organizatori manifestacija povodom blagdana Sv. Nikole.

Boćarski klub Kostrena, osim sudjelovanja u 2. županijskoj boćarskoj ligi, memorijalnim je turnirom obilježio sjećanje na pokojnog sportskog djelatnika Zlatka Jurkovića. Tenis klub Kostrena okuplja mlade tenisačice i tenisače svih uzrasta, kao i seniore rekreativce. Seni-

orske ekipe Stolnoteniskog sportskog kluba Kostrena natječu se u 1., 2. i 3. županijskoj ligi.

Borilački sportovi

Kostrenski sport prepoznat je i kroz borilačke sportove čiji je temelj postavio Kickboxing klub Bura promovirajući uspješne natjecatelje od osnutka kluba do danas. Klub okuplja natjecatelje mladih kategorija kao i rekreativce svih dobnih uzrasta. Karate klub Kostrena od najranije dobi uči djevojčice i dječake osnovama karate sporta te razvija mlade natjecatelje čiji rezultati postaju sve zapaženiji. Na ovogodišnjem prvenstvu Hrvatske Sara Tadej osvojila je zlatno odličje, dok se drugim mjestom pohvaliti mogu Vito Katnić i Leona Lencović, a trećim Lucija Lencović. Osim odličnih rezultata na više kup natjecanja, mladi karatisti uspješni su bili u ovosezonskoj županijskoj ligi osvojivši niz prvih (Leona Lencović, Borna Babić), drugih (Lucija Lencović, Lukas Lencović) i trećih mjesta (Jakov Tešar, Marko Kukarić, Sara Tadej, Leona Baraban, Helena Willheim, David Nedela).

Sportska zajednica Općine Kostrena, uključujući klubove, uvelike planira aktivnosti za predstojeću godinu u nadi da će epidemiološka slika biti povoljnija što će rezultirati još brojnijim uspjesima i dostignućima sportaša i sportskih ekipa. Čelni ljudi naših sportskih udruga i klubova zaista zaslužuju priznanje što su u danim okolnostima očuvali sportski duh te konstantno prilagođavali aktivnosti sukladno prilikama i pritom postigli odlične rezultate.

[Hrvoje Franić]

Galebovi Optimisti u Monte Carlu

Karatist Borna Babić

Sport | Čišćenje podmorja i 1. kolo Kupa Hrvatske u daljinskom plivanju

Eko Kostrena 2020.

Gotovo 200 sudionika iz brojnih udruga i klubova sudjelovalo je u 26. akciji čišćenja podmorja "Eko Kostrena 2020.", u organizaciji KPA Kostrena. Prikupljeno je oko 10 kubika otpada iz podmorja i obližnjih zelenih površina u obalnom pojasu. Uz akciju, održano je i 1. kolo Kupa Hrvatske u daljinskom plivanju perajama na 1000 i 3000 metara u kojem je sudjelovalo 89 plivačica i plivača iz 9 hrvatskih klubova.

[N. K.]

34

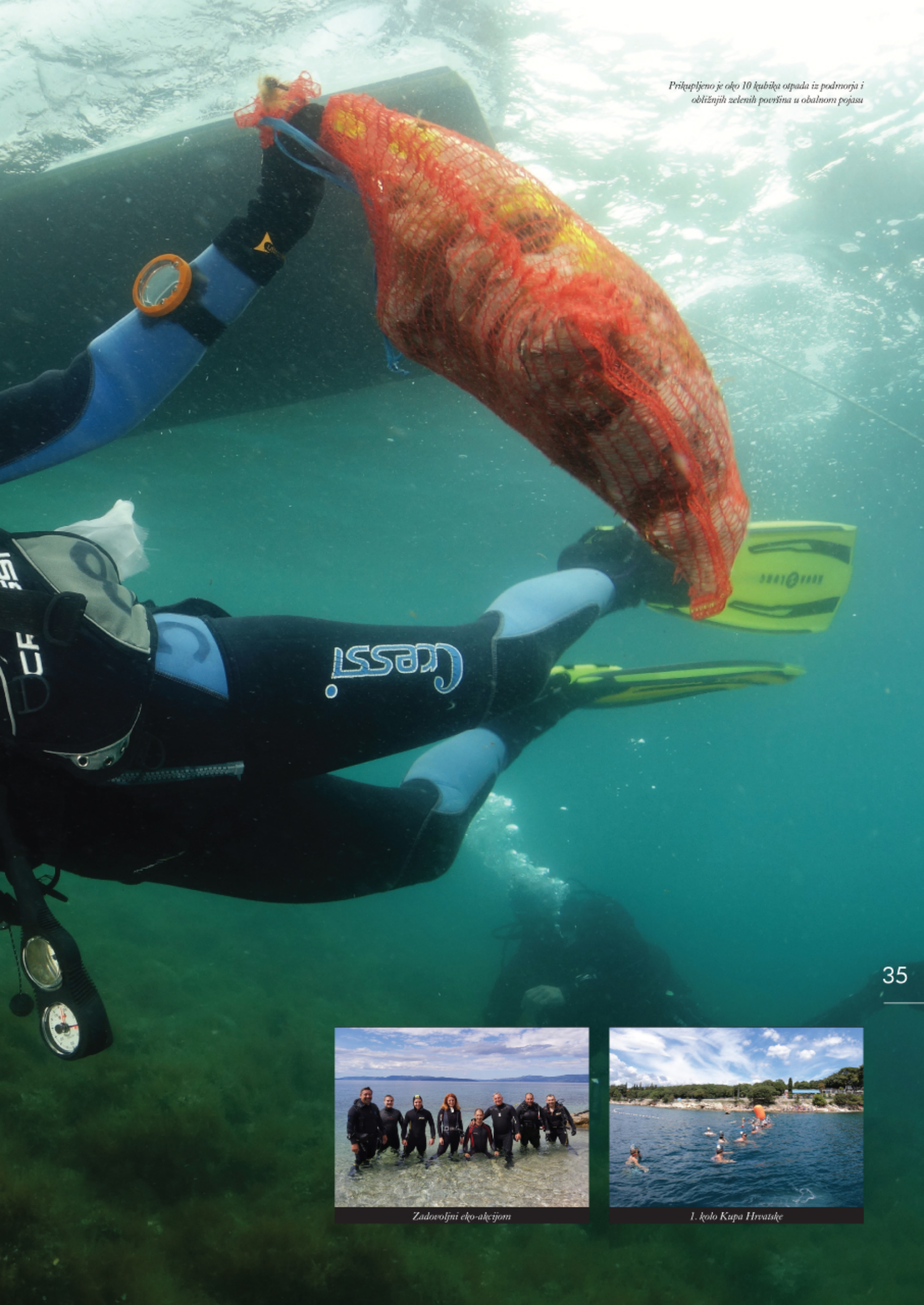

Problemi s mrežicom

Akcija čišćenja podmorja

*Prikupljeno je oko 10 kubika otpada iz podmorja i
obližnjih zelenih površina u obalnom pojasu*

Zadovoljni eko-akcijom

1. kolo Kupa Hrvatske

Spomen-ploče u Martinšćici

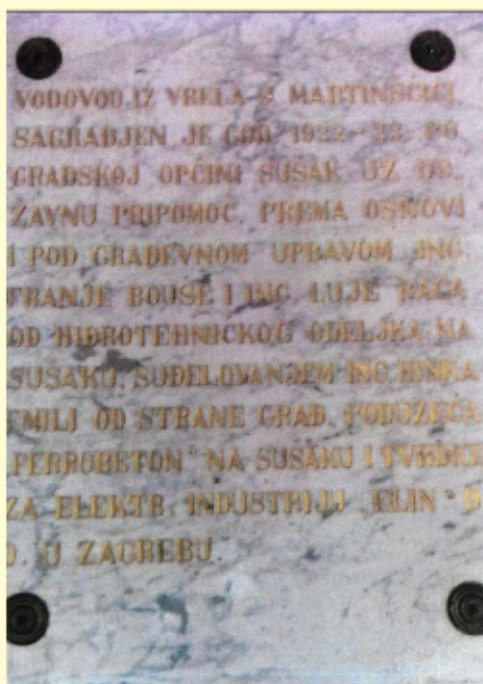
Posljednjim tekstom o voljenoj Martinšćici barba Ivo je od zaborava otrgnuo stare spomen-ploče.

Druga slika prikazuje dio zida u koji je uzidana ploča. Slikao sam ju 1990. godine.

Tri godine kasnije ploča je uokvirena betonskim okvirom i obojena bijelom bojom. Igrom slučaja i nju sam slikao s istog mjesta jednog lijepog jesenjeg sunčanog popodneva. Sunčane su zrake probile gustu krošnju stoljetnih platana kao da su u smiraj dana svojom svjetlošću željele otići zaboravu sjećanje na nekadašnji lazaret, nekadašnju ubavu uvalu i život njezinih anonimnih, nigdje spominjanih i zaboravljenih žitelja. Neka sadržaj ovog napisa bude podsjetnik sadašnjim i budućim naraštajima našega kraja.

Martinšćica, vodovod 1923. Veća mramorna ploča na zidu zgrade stare strojarnice vodovoda postavljena je prigodom novoizgrađenog vodovoda grada Sušaka 1923. godine. Na ploču je urezan tekst posvete čija su slova zlatno obojena, a koji glasi:

U Martinšćici sagrađeno je godine 1922-23. po gradskoj općini Sušak, uz državnu pomoć, prema osnovi i građevnom upravljanju ing. Franje Bouše i ing. Lujze Raca od Hidrotehničkog odjeljka na Sušaku, sudjelovanjem ing. Hinko Emili od strane grad. poduzeća Ferobeton na Sušaku i tvrdke za elektr. industriju Elin d.d. u Zagrebu.

Srećom, preuređenjem vodovoda i uklanjanjem starih crpki i elektromotora, ploča je ostala na svojem mjestu kao svjedok povijesti sušačkog vodovoda. Raduje me da sam ploču, uz određene poteškoće, ipak uspio ovekovečiti fotoaparatom.

Martinšćica, kapelica majke božje. Na istočnoj strani magistralne ceste i to na početku usjeka od 1930. godine stoji uzidana mala kapelica s uokvirenom slikom u boji Majke Božje. Na tom dijelu stare makadamske ceste, koja je preko Vrh Martinšćice vodila u Kostrenu 19. lipnja 1930. godine cestom su se na biciklu (skupa) spuštala u Martinšćicu dvojica kostrenskih mladića. Na početku usjeka doživjeli su težak pad i zadobili su teže povrede, srećom bez posljedica. Po ozdravljenju su na usjeku iznad ceste izgradili kapelicu u koju su postavili uokvirenu i obojenu sliku kao zahvalu Majci Božjoj. Na kapelicu su postavili rešetkasta vrata s malim lokotom. U dnu kapelice, na zidanom prostoru, ispisali su:

Uspomena, N. Šegulja i G. Polese 19. VI. 1930. (uz križić na kraju - op. autora)

Od iskona, postojanja svijeta i njegova razvoja, čovjek je za sobom ostavljao razna obilježja, artefakte, crteže u kamenu, spomenike, pisane oznake svojih umjetnina i običaja. I naša "mala" Martinšćica ima povijesnu ostavštinu iz svoje relativno kratke, ali zanimljive povijesti. Ovim napisom želim čitatelje podsjetiti i upoznati ih sa spomen-pločama koje i danas obilježavaju događaje iz prošlosti moje drage, nažalost devastirane, uvale moje mladosti, uvale nezaborava i moje vječne nostalgije.

Namjena lazareta bila je da svi brodovi, posade i tereti koji su dolazili iz afričkih i azijskih luka te zemalja u kojima su vladale epidemije i kužne bolesti, provedu četrdeset dana u karanteni da bi potom mogli iskrcati teret u riječkoj luci. Ovaj impozantni portal srušen je i devastiran 60-ih godina 20. stoljeća kada je u Martinšćicu preseljeno Brodogradilište "Viktor Lenac". Nije mi poznato zašto ovaj portal nije sačuvan kao svjedok nekadašnjeg lazareta, kulturni i povijesni spomenik. Njegova širina vjerojatno je ograničavala ulaz većih teretnih vozila u prostor brodogradilišta. Na istom mjestu izgrađen je sadašnji, veći ulaz. Od portala je sačuvana jedino ploča, koja je uzidana malo istočnije u stari, visoki ogradni zid starog lazareta.

Kada je sredinom 60-ih godina 20. stoljeća brodogradilište potpuno preseljeno u Martinšćicu, uz zapadnu stranu upravne zgrade postavljena je bista u spomen radniku, palom borcu Viktoru Lencu, nekadašnjem radniku Brodogradilišta "Lazarus", a koje je kasnije dobilo njegovo ime. Autor biste je pokojni sušački akademski slikar Vinko Matković.

Od tada su žitelji Martinšćice i Vrh Martinšćice ovo mjesto nazivali "Pod Majkun Božjun" što se kroz prohujala ljeta pomalo zaboravlja. Od ove nesreće proteklo je više od osamdeset godina, zub vremena nagrizao je rešetkasta vrata i devastirao sliku. No jedan od potomaka Guerina Polesea prije desetak godina obnovio je i obojio kapelicu bijelom bojom, postavio novu sliku Majke Božje i nova rešetkasta vrata pa je kapelica postala ljepša i lakše uočljiva.

Kada je krajem 30-ih godina 20. stoljeća građena nova, šira i asfaltirana magistralna cesta, kapelica je ostala na svojem mjestu. Potrudio sam se da kapelica ne ostane zaboravljena pa sam 1993. fotografirao stari izgled kapelice. Gотово dvadesetak godina kasnije prolazeći na vrh Martinšćicu uočio sam izgled obnovljene kapelice, ponovo sam ju fotografirao i s velikim zadovoljstvom uvrstio u svoju fototeku Martinšćice i Kostrene uz odgovarajući opis. Osim ove posvete spomenut ću da je i na zapadnoj strani (nasuprot ovoj) bila u usjek uzidana još jedna slika Majke Božje, za koju nikad nisam saznao tko ju je i kada postavio. Prilikom proširenja ceste slika je skinuta i nikada nije vraćena na svoje mjesto po završetku radova, a početkom II. svjetskog rata.

Martinšćica, spomen-ploča. Ploča je bila na prostoru Brajde, ravne plohe nekadašnjeg kamenoloma (sadašnje parkiralište brodogradilišta). Tu su 17. siječnja 1942. godine (na sam blagdan sv. Antona Pustinjaka čija je crkva u Dragi) vojnici talijanske regularne vojske strijeljali dvojicu antifašista. Ploču su postavili članovi Saveza boraca narodnooslobodilačkog rata Rijeke 22. srpnja 1949. godine. Bila je uzidana u veliku kamenu gromadu koja se nalazila uz kavu, nekadašnji kamenolom. Ploča je devastirana i potpuno uništena početkom 90-ih godina prošlog stoljeća. Ona je jedna od više od tri tisuće spomenika NOB-a koji su masovno uništeni nakon osamostaljenja Republike Hrvatske. Tekst na ploči glasio je:

U borbi za bratstvo i jedinstvo hrvata i talijana Istre i Rijeke herojkom su smrću pali na ovom mjestu dana 17. 1. 1942. drugovi Franjo Cetina i Giusto Carli

22. VII. 1949. Savez boraca Nar. oslobod. rata za grad Rijeku

Franjo Cetina bio je član CK KPH Kastav, a Carlo Giusti talijanski vojnik, antifašist. Osim Franja, svoj su život za slobodu dala i njegova dva brata, a na Zametu jedna ulica još uvijek nosi ime Braće Cetina. Sjećam se tog oblačnog

zimskog dana i ovog zločina okupatora, koji sam slučajno vidio vraćajući se iz škole u Podvežici preko velikih stuba (skalina) u Martinšćicu. U Brajdi sam ugledao vojne kamione, vojsku i pogrebni furgon. Žrtve su doveli u sredinu Brajde, posjeli na stolce i vezali. Odjeknula je puščana paljba streljačkog voda. Žrtve su ukrcane na pogrebni furgon, vojnici na kamione i napušteno je mjesto zločina. Sve sam to gledao s polovice skalina i bio sam kosterniran - bilo mi je nepunih osam godina. Moje su sestre i njihove prijateljice svake godine na blagdan sv. Antona odlazile kroz Brajdu na misu u Dragu. Na povratku u Martinšćicu vojska, koja je blokirala prilaze Martinšćici, zaustavila ih je i vratila u Dragu. Kući su se vratile okolnim putem, kroz Dragu, preko Gornje Vežice, Podvežice i skalina preko Bobova.

Martinšćica, Lazaret. Spomen-ploča postavljena je na zapadnoj strani nekadašnjeg lazareta, a sada uprave Brodogradilišta "Viktor Lenac" u počast petorice strijeljanih antifašista od strane talijanskih fašista, crnokošuljaša (camicie nere), sljedećim tekstom:

U čast 10. godišnjice narodnog ustanka u hrvatskoj za pale borce protiv fašističkog okupatora koji su strijeljani dne 26. VI. 1943.

Raspor Franjo 43 g.; Bolha Slavko 35 g.; Mavrinac Slavko 35 g.; Reljac Stanislav 22 g.; Malvić Milan 33 g.

Ovu ploču podiže Savez boraca narодно oslobodilačkog rata III. rajona Rijeke

Žrtve su strijeljane na istočnoj strani lazareta, u usjeku ispod ogradnog zida nekadašnjeg lazareta. Bilo mi je nepunih devet godina. Vraćao sam se iz škole u Podvežici po skalinama, Bobovu, na Vrh Martinšćice, gdje se ostatak moje obitelji krajem 1942. g. preselio nakon što su u lazaret stigle jedinice talijanskih fašista - tzv. camicie nere. Dok sam se spuštao skalinama, začuo sam dugi rafal mitraljeza i odmah shvatio što se dogodilo. znali smo da je u lazaretu bila grupa zarobljenih partizana i antifašista i znalo se da će biti strijeljani. Duboko potresen, požurio sam kući, uplašen i užasnut. Nakon što je upravna zgrada brodogradilišta uređivana i obnovljena, ploča je premještena i uzidana na unutarnji dio starog ogradnog zida nekadašnjeg lazareta, nasuprot upravne zgrade.

Martinšćica, lazaret - spomenik braniteljima. Tijekom Domovinskog rata mnogo je branitelja dalo svoje živote za samostalnu Republiku Hrvatsku. Među njima su i dva radnika, brodograditelja "Viktora Lenca", kojima je u spomen postavljena ploča:

Spomen na poginule branitelje u Domovinskom ratu. Uvijek će živjeti u našem sjećanju branitelji

Ranko Polonijo 1952 - 1992; Samir Terzić 1969 - 1992.

Poginuli na Ličkom ratu. Zaposlenici i Uprava Brodogradilišta - 7. prosinca 1996.

[Ivan Paškvan Ivo]

In memoriam

Ivan Paškvan (1934. - 2020.)

Teško je prihvatiti činjenicu da je Ivo Paškvan otišao u naša dobra spominjanja.

Upravo je tim riječima on sam puno puta znao ispratiti neku dragu osobu, znanca, prijatelja. A barba Ivo je mnogima bio baš to, draga osoba, prijatelj, sugovornik uz kojega se moglo puno naučiti, pogotovo o povijesti sporta, ali i o prošlosti ovoga kraja i njegovim ljudima. O Kostreni iznad svega, o Martinšćici koju je nazivao uvalom nezaborava svog života.

Otišao je s 86 godina, ali praktički do posljednjeg dana gotovo ničim nije pokazivao znakove starosti. Naprotiv, svakodnevno je bio u šetnji, bar do Trsata ili do grada, sastajao se s prijateljima, razgovarao, razmjenjivao mišljenja i - prebirao po uspoenama. Pogotovo po tome kako je razmišljao, kako je pamtio, koliko se podataka mogao sjetiti, djelovao je kao mladić, svatko tko ga je poznavao upravo je njega uzimao za autoritet i arbitra oko kojeg podatka iz bliže ili dalje prošlosti.

Kolekcionar bogate arhive i fototeke

Bio je nenadmašan znalac riječkog i svjetskog sporta, ponajviše nogometa, s pravom je mogao nositi status hodajuće sportske enciklopedije. O sportu je puno i pisao, surađivao je u izradi brojnih knjiga i sportskih mono-

grafija, a bio je neizostavan izvor fotografija jer je posjedovao pravu kućnu arhivu dokumenata vezanih uz sport, ali i svoju Martinšćicu i Kostrenu. U njegovoj kući je bogata kolekcija novinskih članaka i isječaka koje je desetljećima vrijedno skupljao i uredno arhivirao, teško je naći nekoga tko je imao više sportskih knjiga od njega, ne samo iz ovog kraja nego i puno šire. Osim toga, godinama je strastveno skupljao značke, opet najviše vezane uz sport, mijenjao ih s kolekcionarima iz čitavog svijeta.

Nogometom i sportom se zarazio još kao dječak u staroj Martinšćici, uz stariju braću koji su bili igrači kostrenskog Jadrana, a bio je najmlađe, 12. dijete u obitelji. Prema vlastitim riječima, odgledao je na tisuće utakmica, posjećivao je sva igrališta u Rijeci i okolici, najviše Žurkovo, odnosno Žuknicu, Kantridu, Omladinsko, naravno i Krimeju pokraj koje je živio otkad je zasnovao svoju obitelj, sa suprugom Mirandom dobio je sina Tomislava.

Nakon rata i sam je bio aktivan sportaš, inficiran nogometom, stao je na gol u srednjoj ekonomskoj školi, a od 1955. do 1960. godine branio je na šljaki Vele kave vrata Pomorca, svog jedinog kluba u karijeri, uz koji je ostao vezan kao simpatizer, ali i kroničar, jedan od najvažnijih autora na izradi buduće monografije.

Martinšćica u srcu

Uz sport, njegova druga ljubav izvan obitelji bila je Martinšćica u kojoj je živio sve dok u uvali njegovog djetinjstva i mladosti nisu počeli radovi na izgradnji brodogradilišta „Viktor Lenac“. Nikad nije prežalio tu devastaciju, tvrdeći da se tamo mogla napraviti rekreacijska zona umjesto industrije, prisjećajući se kako je dolje godinama vrvjelo od kulturnog, zabavnog i sportskog života. Posjedovao je mnoštvo fotografija i razglednica stare Martinšćice, o životu na plaži, rivi, uz more napisao je brojne tekstove.

- Sve je bilo puno života, djeca su učila plivati, veslati, svake godine održavale su se zabave. Sada je sve to derutno, danas kada onuda prolazim spustim glavu da ništa ne vidim - rekao je nedavno u razgovoru za Novi list, zauvijek razočaran onime što se dogodilo s Martinšćicom kojoj je pripadao dušom i srcem.

Uz pomoć Katedre Čakavskog sabora Kostrena uspio je ovjekovječiti svoju uvalu u knjizi „Martinšćica u srcu“, s podnaslovom „Naša stara Martinšćica i život u njoj“, koju je počeo pisati njegov stariji brat Rude, a on ju je završio. U njoj je ispričao povijest Martinšćice, njezinog Škvera i Lazareta, uz brojne vlastite uspomene, garnirane godinama skupljenim fotografijama, razglednicama i unikatnim dokumentima. U uvodu knjige zaziva slavnog filmskog velikana Sergija Leonea te se, kako kaže, usuđuje pomisliti da bi on, inspiriran sagom o događanjima u nezaboravnoj uvali, sigurno ostvario još jedno svoje remek-djelo: „Bilo jednom u Martinšćici...“.

Dugogodišnji suradnik Naše Kostrene

O Martinšćici i o povijesti Kostrene općenito redovito je pisao u Našoj Kostreni, čiji je neizostavni suradnik bio od prvog broja, punih 25 godina. Imao je svoje stalne rubrike: Korijen, Život u Martinšćici između dva svjetska rata, Iz prošlosti kostrenskog nogometa, Kostrenski vremeplov. To su svjedočanstva s vrijednim tekstovima koji će ostati zauvijek zapisani za buduće generacije, s fotografijama kakve sasvim sigurno nitko nema tako pedantno sačuvane i u tolikom broju kao on. Kada je općinski časopis zamijenjen digitalnim oblikom, barba Ivo je odmah prihvatio promjenu govoreći kako se trebamo prilagoditi današnjim potrebama.

O povijesti Kostrene i sjećanju na Kostrenu kakva je nekad bila priredio je krajem 2013. godine u Narodnoj čitaonici u Sv. Luciji zajedno sa Mladenom Stipanovićem predivnu izložbu fotografija iz svoje arhive pod nazivom „Kostrena u vremenu“. Na svoj poseban način predstavio je javnosti na četrdesetak fotografija, sa samo njemu svojstvenim opisima, mjesta i događaja u Kostreni iz prve polovice 20. stoljeća. Da se ne pozabi...

Barba Ivo više nije s nama, ali pozabit ga neće nikada svi koji su ga poznavali, koji su imali sreću od njega čuti barem dio njegovih sjećanja. Priče i uspomene koje nam je ostavio, ostat će zapisane zauvijek.

[uredništvo Naše Kostrene]

Općina
Kostrena

RECIKLAŽNO DVORIŠTE URINJ

Urinj 50A, Kostrena

RADNO VRIJEME: Pon-uto-pet: od 8 do 15 sati
Srij-čet: od 13 do 20 sati
Sub: od 8 do 13 sati

KONTAKT:
+385 (0)91 227 52 02

RECIKLAŽNO
DVORIŠTE
URINJ

VRSTE OTPADA KOJE MOŽETE ODLOŽITI U RECIKLAŽNOM DVORIŠTU

PAPIR I KARTON
VIŠESLOJNA AMBALAŽA
STAKLENA AMBALAŽA
PLASTIKA I PLASTIČNA AMBALAŽA
DRVO (uključujući namještaj i drvenu ambalažu)
ŽELJEZO I OBOJENI METALI
ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI UREĐAJI
OTPADNE GUME
TEKSTIL (odjeća i obuća)
BIORAZGRADIVI OTPAD
(granje i ostaci od orezivanja živice do 3 m³)
GLOMAZNI OTPAD (do 3 m³ po korisniku)
GRAĐEVNI OTPAD
(do 200 kg jednom u 6 mjeseci po korisniku)
BATERIJE I AKUMULATORI
LIJEKOVI
BOJE, TINTA, TONERI
LJEPILA, SMOLE
OTPADNA ULJA (jestiva, motorna i masti)
METALNA AMBALAŽA POD TLAKOM
AMBALAŽA OD OPASNIH TVARI
FLUORESCENTNE I ŠTEDNE ŽARULJE
SREDSTVA ZA ČIŠĆENJE (kiseline, lužine, otapala)

OTPAD S PODRUČJA OPĆINE KOSTRENA

DA

Fizičke osobe (uz predodjenje
osobne iskaznice) besplatno.

DA

Pravne osobe i obrtnici uz
plaćanje naknade.

Više informacija na: kostrena.hr i nasakostrena.hr

Dragi barba Ivo! Znam da si uvijek bio sretan kada bi na zadnju stranicu Naše Kostrene stavio jednu od svojih arhivskih fotografija, zato i sada tebi u čast to isto radim s jednom slikom koja nije stala u našu izložbu »Kostrena u vremenu...« 5. studenog 2013. godine. Nadam se da će još dugo u hodniku Narodne čitaonice u Sv. Luciji pokazivati povijest našeg kraja nekim budućim generacijama. Hvala ti još jednom na svemu što si me naučio o Kostreni u brojnim našim susretima!

tvoj grafički, Mladen Stipanović

Veliki masivni kameni portal kroz koji se ulazilo u novoizgrađeni lazaret sv. Franje, koji je svečano otvoren 2. lipnja 1833. godine. U vrhu portala prigodna je kamena ploča na kojoj je urezan natpis na latinskom jeziku, koji u slobodnom prijevodu glasi:

Ovaj obzidani prostor sa zgradama i lukom namijenjen pregladu stranaca i robe u zaštitu javnog zdravlja i u prilog pomorske prometu

Car Franjo I.

blag, milostiv, darežljiv podignu

MDCCCXXXIII (rimskim brojem 1833. g. - nap. autora)

